

Badische Landesbibliothek Karlsruhe

Digitale Sammlung der Badischen Landesbibliothek Karlsruhe

**Athanasii uita s. Antonii interprete Euagrio - Cod. Aug.
perg. 215**

Athanasius <Alexandrinus, Heiliger>

[S.l.], [1. Drittel des 9. Jh.]

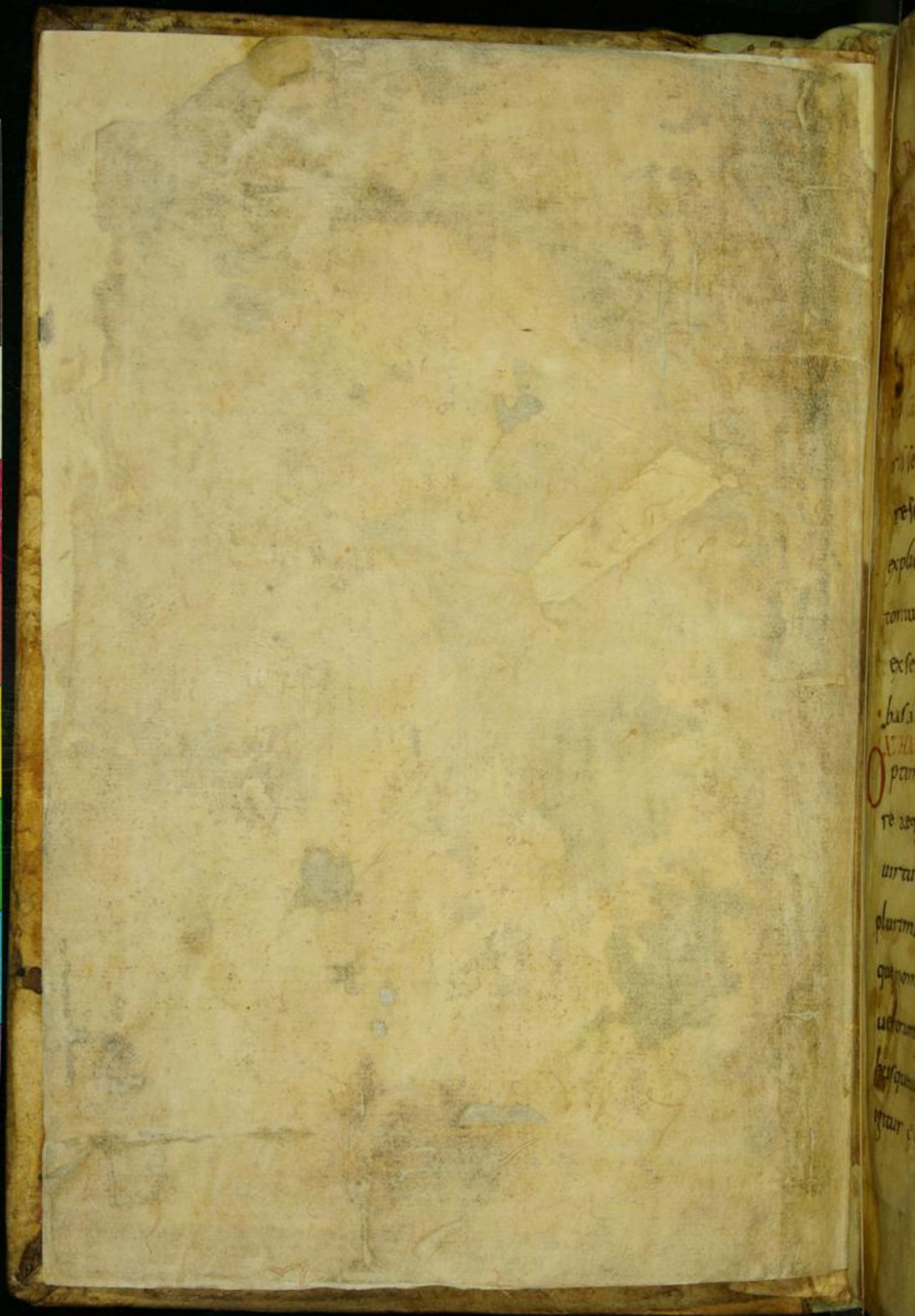
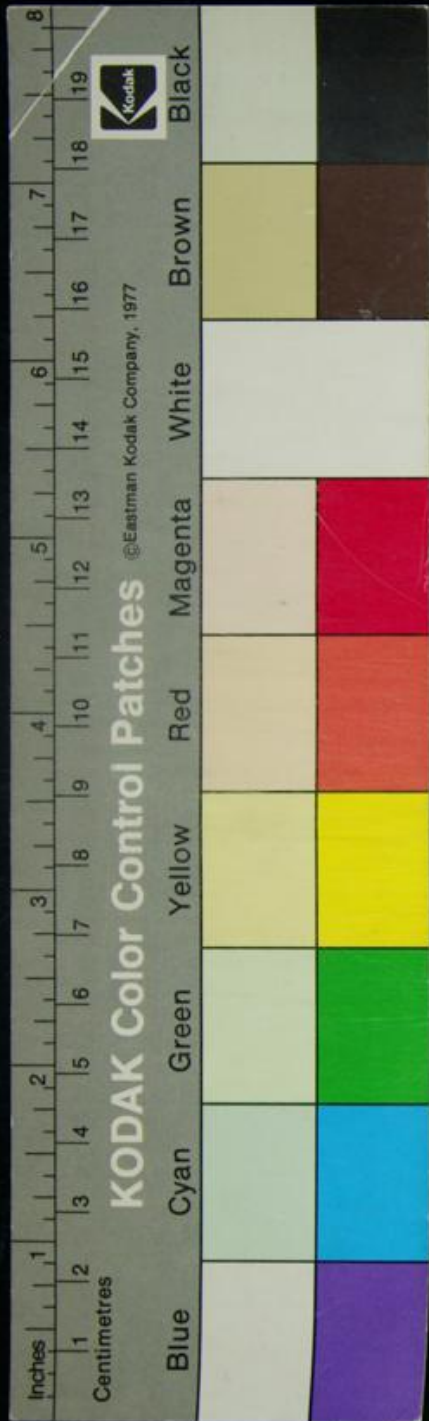
[urn:nbn:de:bsz:31-1452](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:bsz:31-1452)

Aug.
CCXV

PRÆFATIO EUAGRII EP̄I QUALITER

VITAM BEATI ANTONII DE GRECO IN ITALIAM

TRANSTULIT

CARTHAGINO HIERONIMO S. MARCI

Esset in aliam linguam ad uerbum expressa
 translatio sensus operit & uelut letogravi
 dita strangulat, dum enim casibus & figuris
 seruit oratio quod breui poterat indica
 re sermone. Longo ambitu circum acta uix
 explicat, hoc igitur egouitans ita beatū an
 tonium repetente transposui. ut nihil desit
 ex sensu. cum aliquid desit ex uerbis, alii si illa
 bas accipentur. & litteras. Tu quere sententiam.

X. HANNO IPSI AD PERI CRINOS FRATRES

Optimum fratres in istis certamen a te qua
 re aegypti monachos. aut superare nitentes
 uirtutes instas. Et enim apud uosiam
 plurima sunt monasteria monachorum quo
 que nomen est celebre. & hanc uoluntate
 uestram iuste quisque mirabitur. Orantibus
 que uobis. ^{optatum} dī tribuit effectum, Quoniam
 igitur exigitus a me ut uobis scriberem de conuer

ratione beati antoni uolentibus discere quomodo
admodum cepertit. Qui ues fuerit ante sc̄m pro
positum. Qualem etiam habuerit terminum
uitae. & si uera sint ea quae de ipso fama disper
sit. ut ad eius aemulationem atque exemplum uos
infatuere possitis. magna cum letitia susceperis. o
tre caritatis imperium. Et mihi enim ingens lu
crum est atque utilitas hoc ipsum quod recordor
antoni. & uos cum admiratione audientes. scio
eius propositum cupere sectari. Perfecta est
enim siquidem uirtutum uia antonium scire
quis fuerit ergo ut breuiter dicam & omnibus.
quae de eo referentur sermo iactauit. Credite.
& minima uos aestimate audisse de maximis.
Quia non ambigo nec eos omnia potuisse cognos
cere. Cum & ego exortatus a uobis. quanta cum
que perepistolam significauero. non aequalia
sim meritis narraturus. Sed & uos omnes
hinc nauigantes studioso percontamini. quo
singulis quae enorunt referentibus congrua

digna que tanti nominis relatio compleatur.
Disponere itaque post lectionem litterarum
uestrarum aliquos ad monachos
inditare. & maxime eos qui crebro ad eum ire
conueuerant. Ut plenius aliquid addiscens
munera uobis maiora transmitterem; sed
quoniam & nauigationis tempora labebantur
& litterarum portitores uehementissime fes-
tinabant; Ideoque quae & ipse noueram frequen-
ter enim eum uisauit. & quae ab eo didici qui
ad prebendam ei aquam non paululum tempo-
ris cum eo feceram dilectioni uestrae indica-
re properaui. utrobique curam ueritatis
habens. ut neque plus aliquis audiens mira-
culorum confectione non credat. Nec rur-
sum meritis eius inferiora cognoscens non
putet dignum esse miraculum pro tanti
nominis uiro.

EXPLICIT PROLOGUS ATHANASII EPISCOPI DE UITA
EXIMIIS ANTONII ABBATIS.

INCEP IPSA VITA S^CI ANTONII ABE

Igitur antonius nobilibus re legiosisque par-
tibus aegypti oriundus fuit. Tanta suorum
sua nutritus cura. Ut nihil aliud preter par-
tes domumque cognosceret. Et cum iam puer
esset non se litteris erudiri. Non in epus infantu
iungi passus est fabulis. sed omnide desiderio fla-
grans secundum quod scriptum est, innocenter
habitabat domum, ad ecclesiam quoque cum pa-
rentibus saepe conueniens. Nec infantu lasciuas.
nec puerorum neglegentias sectabatur. sed
tantum ea quae legebantur auscultans. utilita-
tem praeceptorum. uitae institutione seruabat.
Non suis ut solet illa aetas prouarus & delicatis
cibus umquam tedio fuit. Non aescae mollioris
blandimenta sectatus est, his solum quae daban-
tur contentus. Nihil amplius requisit.

Post mortem autem parentum annorum circi-
ter decem & octo. seu uiginti cum sorore admodu

4
varuula derelictus est. & domus & sororis honestam curam gerebat;

Nectum uero sex fluerant menses. quibus ad ecclesiam uisolebat accurrens. recordabatur quomodo & apostoli omnibus spreto secuti fuissent saluatorem. & multa in actibus apostolorum facultatibus suis uenditis. preterea ad pedes apostolorum detulissent. egenis partienda. Quae uero ac quantae spes huiusmodi reposita esset in caelis. Talia secum uolens intrauit in ecclesiam. & accidit ut tunc euangelium legeretur. in quo dominus dicit ad diuitem; si uis perfectus esse. uade & uende omnia quaecumque habes & da pauperibus. & ueni sequere me. & habebis thesaurum in caelis. Quo audito quasi diuinitus huiusmodi ante memoriam concepisset. Et ueluti propter se haec esset scriptura recitata ad sed dominicum traxit imperium; statimque egressus possessionem quam habebat. Arure autem erant trecentae iugeres & ualde optime uicinis largitus est. ne in aliquo aut sibi aut sorori

t. u. u. u. u. u.

molentia gignere tur; Cetera uero quae in molibus
possidebat uniuersa uendidit. & congregato non ex
quo praetio indigentibus dedit; paruis obsequium
reseruatis. quae & sexu & aetate uidebatur infirmas.
Rursus autem ecclesiam ingressus. cum audisset dnm
in euangelio dicentem. nolite cogitare de crastino.
reliquam quoque portionem pauperibus distribuit.
neque seuer sari passus est domi. sed sorore fidei
bus ac notis uirginibus commendata ut ad earum
nutriretur exemplum. ipse iam omnibus saeculi
uinculis liber. asperum atque arduum arripuit
instatutum.

Necdum autem crebra erant in aegypto monas
teria. neque omnino quisquam auiam solitudinē
norat; Et quicumque in xp̄i seruitute sibi met
prodesse cupiebat. haut procul a sua uillula sepa
ratus instatuebatur.

Erat igitur in aegypto uicino senex quidam uitam
solitariam a prima sectatus aetate; hunc an
tonius aemulatus est ad bonum et primo quidem

incipiens etiam ipse in locis paululum a uilla remo-
uoribus manebat; Ex inde autem si quem uigi-
lantem in hoc studio conpererat procedens quae
rebat ut apes prudentissima^{ad} neq; habitaculum
quum ante remeabat nisi eius quem cupiebat fru-
eretur aspectibus. Et sic tamquam muneremel-
lis accepta ibat ad sua; tali idem institutus ex-
ordio cum per dies singulos ita animum robora-
ret ut nec opum paternarum nec suorum memi-
nisset ad finium. Omne etiam desiderium & sol-
licitudinem erga id quod ceperat exercebat;
Operabatur manibus suis sciens scriptum esse;
qui non operatur nec manducet; Et mercedem
sane operis sui pretio panis excepto egentibus
largiebatur; Orabat frequenter quippe qui
didicerat quod oporteret sine ces-
satione dñm rogare; Auditioni etiam scriptu-
rarum ita studium commodabat ut nihil ex
eius animo laberetur sed uniuersa dñi prae-
cepta custodiens memoriam pro libris haberet.

secuam uitam instans ab uniuersis fratribus pe-
ro diligebatur affectu; Et omnibus ad quos saepe
pergebat oboediens. proprias singulorum grauias
auriebat; huius continentia iocunditate illius
tabatur. Istius lenitate. illius uigilias. alterius
legendia emulabatur industria; Istum ieiunan-
tem. illum humi quiescentem. Mirabatur al-
terius patientia. alterius mansuetudinem pre-
dicabat; Omnium quoque uicariam erga
se retinens caritatem. atque uniuersis uirtutu
partibus inrigatus. ad sedem propriam regredi-
ebatur; Ibi secum uniuersa pertractans. omnium
in se bona nitebatur exprimere; Neque uero ad-
uersum coaeuos aliquando mouebatur. sed ea
tantum flamma egregio uiro crescebat in pec-
tore. Ne secundus cuiquam in predictis operibus
inueniretur; Et hoc ita faciebat ut omnes gloria
anteiret. omnibus tamen carus esset; Nam & ui-
cini & monachi ad quos saepe ueniebat. antonium
uidentes deicolam non cupabant; Indulgentis

naturae uocabulis. Quidam ut filium. alii ut
matrem diligebant. Dum haec gereret antoni
us. quibus somnium in se prouocaret affectum.
Inimicus nominis xpi diabolus. impatienter ferens
tantas in adulescente uirtutes. ueteraniseum
adgressus est fraudibus. Et primo quidem
temptans. si quomodo posset ab arrepto eum
in futuro detrahere. Inmittebat enim ei
memoriam possessionum. sororis defensionem.
generis nobilitatem. amorem rerum. fluxam
seculi gloriam. escae uariam delectationem.
& reliqua uitae remissioris blandimenta.
Postremo uirtutis arduum finem. & maximum
perueniendi laborem. Nec non corporis fragili
tatem. & aetatis spatia prolixa. Prorsus maxi
mam ei cogitationum caliginem suscitabat.
uolens eum a recto proposito reuocare. Postquam
autem orationibus eius ad dnm per passionis fide
se intellexit elidi. Consueta aduersum omnes
adulescentes arma corripuens. Nocturniseum

inquietabat inlecebris; per dies etiam tam aper-
tis in eum telis inruebat. ut nullus ambigeret
quin antonius contra diabolum dimicaret, & illam
& ille cogitationis sordidas conabatur inferere. & hic
eas oratu submouebat assiduo; ille titillabat sen-
sus naturali carnis ardore. hic fide ac ieiunio
corpus omne uallabat. ille per noctes in pulchris
mulieris uertebatur ornatum. nulla obmittens
figmenta lasciuie; hic ultrices gehennae flam-
mas. & dolorem uermis recordans cogitationi libi-
dinum obiciebat. ille lubricum adulescentiae
iter. & ad ruinam facile proponebat; hic aeter-
na iudicii futuri tormenta considerans. in laesa
animae puritatem per temptamenta seruabat.
Ista autem omnia ad confusionem diabolifiebant;
Qui enim similem se fieri deo posse existimabat.
Nunc ab adulescente. ut miserimus deludebat.
Et qui contra carnem & sanguinem magna cum
exultatione gloriabatur. ab homine carnem
gestante superabatur; Adiuuabat enim seruum

quum dñs. qui nostri gratia carnem suscipiens
victoriam corpori contra diabolum largitus est
in singulis ita certantibus apostolicum liceret
preferre sermonem. Non ego autem sed gratia
digni necum est. Ad postremum cum nec hoc argu-
mento destruere posset antonium draco teter-
rimus. & uideret se semper ab eius cogitationi-
bus repelli. secundum quod scriptum est; stridens
dentibus & exululans; Qualis est merito. talis pa-
rebat & uultu. Puer horridus atque niger. ad eius
se genua prouoluens humana uoce deflebat di-
cens. multos seduxi plurimos decepi. Nunc au-
tem ut aceteris scis ^{ter} ita & tuo sum labore supe-
ratus; Quē scum interrogaret antonius quis
nameffet ^{ter} ita quitalia loqueretur ait; Ego sum
fornicationis amicus. Ego multumodis turpitu-
dinis aduersus adulescentes arma suscepī. Ex in-
spiritus fornicationis uocor; Quantos pudice
uiuere disponentes fefelli. quot tenuiter inci-
pien^{tes} ad sordes pristinas redire persuasi.

Ego sum propter quem propheta lapsos incre-
pat dicens; spū fornicationis seducta estis.
Et reuera per me enim & illi fuerant supplan-
tati; Ego quidem ipsum saepe temptaui. Et
semper repulsus sum; Cum hoc xp̄i miles au-
disset. gratias agens dō. & largi ori aduersū
inimicū confortatus audacia ait; Multum
ergo despicabilis es. multumque contemptus.
Nam & obscuritas tua. & aetas infirmarum
signa sunt rerum. Nulla iam mihi cura de te ē.
Dñs mihi auxiliator est. & ego exultabo super
inimicos meos; Et statim aduocem canentis.
fantasma quod uidebatur euāniit; Haec
autem antoni contra diabolum fuit prima
uictoria; Immo uirtus in anto. hanc salua-
toris qui peccatum in carne condempnauit.
ut iustificatio legis in nobis compleretur; Qui
non secundum carnem ambulamus sed secun-
dum sp̄m; Sed neque antonio securitatem
dedit unus triumphus. Nec diabolum semel

fractae deficere vires. Nam & iste ucleo, ugi
ens quaerebat aditum per quem posset intrum
pere. Cuius scripturarum doctus eloquio. mul
tas esse daemonum captiones. solertis proposito
labore seruabat; Considerans qua possit sata
nas in carnis conluctatione superatus. Noua
rum aduersum se artuum machinas commo
uere; Idcirco magis ac magis subiugabat cor
pussuum. Ne uictor aliorum in alius uincere
tur. Disponens igitur durioris seuitae lege
constringere. cum omnes infatigabilem adu
lescentis mirarentur instantiam. sc̄ntole
ranter ferebat laborem. Quia uoluntariae ser
uitutis longum indi opere studium. consuetu
dine innaturam uerterat; In aediae autem
& uigiliarum. intantum patiens erat. ut fragi
litatem uiribus uinceret; Pernoctabat in ora
tione saepissime. Edebat semel in die post solis
occasum. Nonnumquam bidui triduique sic p
manens. quartademum die reficiebatur.

sumebat uero panem & sal. potumque aqua
paruum. de carnibus uero & uino reticent
ut puto. quam quicquam dicere. Quando
apud plurimos monachorum quidem istiusmodi
aliquid reperitur. Quia autem membra
concedens iunco contexto. & cilicio utebatur.
Aliquotiens etiam supernudam humum iace
bat. Unguenta penitus repudians. cum diceret
minime posse utentium. & praecipue iuuenium
corpora roborari. nisi si olei essent lenitate mol
lita. Oportere e contrario asperos carnis labore
imperari. secundum apostoli praeceptum dicen
tis. quando infirmor. tunc fortior sum. Adse
batque sensum animi. sic posse reuiescere. si cor
poris fuissent impetis fatigati. Unde nec tempo
rum longitudinem. Ne laborum quidem meriti
pensabat. sed amore & famulatu spontaneo.
semper tamquam in principis constitutus. ad
profectum diuini metus desiderium concita
bat. Nouis que cupiens augeri praeterita supra

memorati doctoris sermonum recordabatur quia
ut praeterita obliuiscens. & in futurum conuales
cens. Meminerat quoque helie prophetae dicen
tis, uiuit dñs. cui adsisto hodie ante ipsum. & disse
rebat cur hodie esset adpositum. quia tempus non
computabat helias preteritum. sed tamquam coti
die incertamine constitutus. Talem se praebere
cupiebat. qualem seiebat dignum di esse conspec
tibus. purum corde. & paratum oboedire uolun
tati eius. Igitur secum reputans. oportere di
famulum. ex insatuto magis helie exemplum
capere. & ad illum speculum uitam suam debe
re componere. ad sepulchra haut longe a uillu
la constituta secessit. unieognitis mandans ut
fratris diebus sibi alimenta deferret. Et cum in
una memoria supradictus frater eum clausis
set. solus ibidem morabatur. Metuens ergo di
abolus ne accessu temporis heremum quoque
habitare faceret. ita eum adgregatis satelliti
bus suis uaria cede lacerauit. ut doloris magni

tudo. & motum auferret. & uocem. Nam & ipse pos-
tea referebat uulnera fuisse tam graua. ut uniuersa
sa hominum tormenta superarent. sed diuina prouiden-
tia. quaenumquam in desperantibus deest. alio die
is quem supradiximus frater aduenit. eicibos defe-
rens adsuetos. Inuenitque eum fractas foribus
interra iacere quasi mortuum. & humeris inposi-
tum ad uillulae domicilium deportauit. Quo au-
dito ingens uicinorum. atque ad finium multitudo
concurrentis. triste in medio posita funeris redde-
bat officium. Etiam media noctis parte trans-
gressa. grauis per uigiles omnium oculos uice-
rat sopor. Cum antonius anima paululum re-
deunte suspirans. eleuauit caput. Et postquam
ceteris alta quiete prostratis. eum a quo delatus
fuerat uigilare conspexisset. Nutu aduocans
obsecrauit. ut nullo penitus excitato ad pristi-
num se referret habitaculum. Relatus ergo
iuxta morem solus iterum permanebat. Et sta-
re quidem propter recentes plagas non poterat.

Orans uero prostratus. Et post orationem clara
uocedicebat; Ecce hic sum ego antonius. non fugio
uestra certamina. Etiam si adhuc maiora faciatis.
nullus me separabit a caritate xpi; psallebatque
si consisteret ad uersum me castra. non time
bit cor meum; Talia eodiciente. bonorum hostis
diabolus admiratus. quod post tot uerbera ausus
fuisset reuerti. Congregatis canibus suis Et pro
prio furore selaniens; Uidetis ait quia nec spu for
nicationis. nec corporis doloribus superatus. in sup
audaciter lacescit; Omnia arma corripite. acri
us a nobis impugnandus est. sentiat sentiat. debet
scire quos prouocet; dixit. & adhortantis uocem
audientium turba consensit. Quia innumeras
habet diabolus artes nocendi; sonitus igitur re
pentinus increpuit. ita ut loco funditus agitato
& parietibus patefactis. multifaria demonum
exinde turba se funderet; Nam & bestiarum &
serpentium formas induentes omnem protinus
locum repleuere fantasus; Leonum. taurorum

luporum. aspidum. serpentum. scorpionum. nec
non & pardorum. atque ursorum. & haec singula
secundum suam fremebant naturam. Tugiebat
leo accedere uolens. Taurus mugitu & cornibus
minabatur. serpentes sibilum personabant.
Luporum impetus inhiebatur. pardus discolor
a tergo auctoris sui caliditates uarias indicabat.
Truces omnium uultus & uoces horride. dirus
auditus. Antonius flagellatus atque confusus.
sentiebat quidem asperiores corporis dolores.
sed interius durabat mente per uigili. Et licet
gemitus uulnera carnis exprimerent. sensu
tamen idem manens. quasi de inimicis luderet
loquebatur. si uirum aliquid haberetis. suffice
ret unus ad proelium. sed quoniam dominus uos eneruan
te frangimini. multitudinem temptatis infer
re terroris. Cum hoc ipsum infirmitatis indici
um sit. quod in rationabilium formas induistis
bestiarum. & rursusque confidens aiebat. si quid
ualetis. si uobis in me dominus potestatem dedit. Ecce

presto sum deuorate, si uero non potestas. cur frustra n.
tū mīn. signum enim nobis crucis & fides. ad dñm in
expugnabilis murus est; Multa contra eum mini
tantes frendebant dentibus suis. quod nullus temp
tamenta sequeretur effectus. sed maxima econ
trario gigneretur inlesio; Non oblitus ih̄s conluc
tationis serui sui. eidem protector est factus;

Denique cum eleuaret oculos uidit de supercul
men aperiri & deducit is tenebris radium ad selu
cis influere; post cuius splendoris aduentum
nec demonum aliquis apparuit. & corporis dolor
ex templo deletus est; Edificium quoque quod
paulo antedissolutum fuerat. instauratum est;
Illico presentiam dñi intellexit antonius. & imo
pectore trahens longa suspiria. ad uisionem
quae ei apparuerat loquebatur; ubi eras ih̄u ubi
eras. Quare non a principio ad fuisti. ut sanares
uulnera mea; Et uox ad eum facta est; antoni.
hic eram sed expectabam uidere cer^{TA}men tuum;
Nunc autem qui ad imicando uiriliter non cessisti.

semper auxiliabor tibi. & faciam te in omni orbe
nominari, his auditis exurgens antantum re-
ratus orabat. ut intellegeret plusse recte ^{tunc} ~~esse~~
rium. quam ante perdiderat. Erat autem ~~tu~~
antonius annos natū xxx & v. Ex incum uoluntate
prumpta merita religiosa crescerent. Uadent
ad supra dictum senem praecabatur ut in deserto
pariter habitarent; Causante illo senile aeuum.
rei nouitate. solus contendit ad montem. Et he-
remi adhuc monachis ignote. rupto metu uiam
conatus est pandere. Sed nec tunc cessauit infa-
tigabilis aduersarius. Nam impedire eius propo-
situm uolens. argenteum discum in itinere eius
proiecit. Quouiso antonius callidi artificis cog-
nouit astatam. stansque intrepidus. & discum
toruis intuens oculis doli auctorem. in fantasma-
te obiurgabat argenti. Talia secum reputans.
unde hic in deserto discus. Auuum hoc iter est.
nulla sunt uestigia comitantum; Lapsus de sar-
cina pro magnitudine non potuit latere. sed

& qui perdidit reuersus ob solitudinem locorum
inuenisset profecto quod ruerat, hoc artificium
diabole tuum est. non impedies uoluntatem meam
argentum tuum tecum sit in perditione, haec illo
dicente discussit fumus a facie ignis euanuit.
Dehinc non ut ante fantasiam. sed ingentem mas-
sam auri iacentem in itinere conspexit. Uerum
hanc utrum diabolus simulauerit. an ad anto-
nium conprobandum. Quia nec ueris opibus in-
escaretur. uirtus caelestis ostenderit ignoratur.
hoc tantum agnouimus. quia quod uisum est au-
rum fuit, at ille magnitudinem admiratus
radiantis metalli. rapido cursu quasi quoddam
uitaret incendium ad montem usque perrexit.
in biflumine transuadato inuenit castellum deser-
tum. plenum obtempus & solitudinem uenenato-
rum animalium. In quo se constituens nouus hos-
pes habitauit, statimque ad eius aduentum in-
gens turba serpentium quasi persecutorem pas-
sa profugit, At ille obstructo lapidibus introitu

panis mensum sex. ut thebeis mos est secum recon-
dens; Nam crebro per annum incorrupti dura-
re solent. Nec non & aquae exiguum habens.
solitarii perdurabat; Nusquam inde procedens.
numquam aliquem suscipiens. intantum ut cu-
bis in annu per tectum de super panes acciperet
nullum cum deferentibus haberet alloquium;
Multas igitur uidendi eum desiderio. & studio re-
quirendi. ante ostium eius per noctantibus audi-
ebantur ut uulgi uoces aduersum antonium tu-
multusque dicentium; Quid tenostris ingeris
habitaculis? quid tibi & deserto. abscede a fini-
bus alienis. non potes nostras insidias sustinere;
Et primo quidem qui foris erant. aestimabant
aliquos homines scalis positos introisse. ibique
contendere; Postquam autem per cauernas
introsipientes nullum uiderunt. demones con-
tra eum intellexerunt contendere. Et nimio
metu terri. antoni auxilium flagitabant;
Nille ostio propinquans ad consolandos fratres

ne timerent. atque ut inderecederent praecaba-
tur; Trepidantibusque adseribat ademonibus
in cutimetum; signate uos inquiens & abite securi-
stosque semetipsos sine te deludere; Itaque illis
reuertentibus. hic remanebat in lesus. Nec um-
quam incertamine lassabatur; Accedentium
enim augmenta profectuum. uel debilitas repug-
nantium maximum cum contentione leuamen ad-
diderant; Tum & animi constantiam suggere-
bant. Tursusque ad heremum uenientibus tur-
bis. quae iam mortuum eum esse aestimauerant
reperitur; ille psallebat intrinsecus; Exsurgat
dñs & dissipentur inimici eius. & fugiant qui ode-
runt eum a facie eius. Et ut fumus minuitur defi-
ciant. & liquescit cera a facie ignis ita pereant
peccatores a facie dñi; Et iterum omnes gentes cir-
cum dederunt me. & in nomine dñi uindicabo
meis; Sic annis uiginti solitarie transactis
atque ab hominum segregatus aspectibus. cum
magna ad eum & propositum imitari cupientū.

Senectotum multitudo concurreret. Nec non & pa-
tientum infinita se caterua glomeraret. Tandem
pene iam foribus euulsis. quasi ex aliquo caelesti ad-
itu consecratus apparuit; Obsistere uerunt uniuersa
& oris gratiam. & corporis dignitatem. Quod nec
per quietem intemuerat. Nec eunus daemonumque
certamine facie ^{ei} pallor obsiderat. sed e contra
rio quasi nihil temporis ^{longe ex} segisset. antiquis membro-
rum decor per se uerabat. Pro quanto miraculo
quae in illo animi puritas fuit. numquam hilari-
tate nimia resolutus in risu est; Numquam re-
cordatione peccati tristitia ora contraxit. Non
magnis se stupentium elatus est laudibus. nihil in
illo indecens solitudo. Nihil asperum cotidiana
cum hostibus bella contulerant. Temperata mens
aequalis cunctorum ferebat examine.

Plurimos igitur ab inmundis spiritibus & infir-
mitatibus uariis di gratia per antonium libera-
uit; sermo eius sale conditus. consolabatur me-
tos. docebat inscios. concordabat iratos; omnibus

14
suadens nihil amori xpi anteponendum; Propo-
nebatque ante oculos bonorum magnitudinem fu-
turorum; Et diuinitia & beneficia retexebat
indulta; Quod proprio filio suo non pepercerit; sed
pro nostra eum omnium salute tradiderit; Nec
inora; plures audientium ad humanarum rerum
contemptum haec eius suavit oratio; & habitandi
heremi istud exordium fuit; Quid sane & in ar-
senatarum oppido gestum sit non transibo silen-
tio; Nam cum fratres uellet inuisere; & riuulum
nili qui corcodrillis & multis eius fluminis bestis
plenus erat; transuadere esset necesse; Tameum
comitibus suis transiit inlesus; Quam inde
redit incolomis; rursusque in pristanis laboribus
perseuerans; nouas antiquisque monachos pro
aetate uel tempore paterno moderabatur effectu;
Quadam autem die cum a congregatis fratribus;
rogaretur ut isdem in statutoria largiretur pre-
cepta; Cum prophetica fiducia exaltans uocem
aiebat; Ad omnem quidem mandatorum disci-

plina scripturas posse sufficere; sed & hoc optimū
fore simuluisse inuicem fratres sermonibus conse-
larentur; Et uos ergo in quid ut patri referte quae
nostis Ego quae per longam aetatem consecutus
sum quasi filius indicabo; hoc sit autem primum
in commune mandatum; Nullum in aere ^{propositi} uig-
re lassescere sed quasi incipientē augere semper
debere quod cepit; praesertim cum humanae
uitae spatia aeternitati cōparata breuissima
sint; Ita exorsus paululum siluit. Et admiratus
diuini largitatem rursus adiecit dicens.
In presenti hac uita aequalia sunt pro rerum com-
mutatione cōmercia. Nec maiora recipit ab
emente qui uendit; promissio autem uitae sem-
piternae uili praetio cōparatur; scriptum est
enim dies uitae uestrae septuaginta anni. si autē
multum octo ginta. quidquid reliquum est labor
& dolor; ^{est} Quando ergo octo ginta aut centum
ut multum annos laborantes in diuini opere uixerimus
non pariter tempore regnaturi

sumus in futuro. sed pro annis supradictis omnium
nobis saeculorum regna tribuentur; Non terram he-
reditabimus sed caelum; Corpus quoque corruptum
relinquentes id ipsum cum incorruptione recipiemus
Ergo filio non uos aut tedium defatiget. aut uanae
gloriae delectet ambitio; Non sunt enim condig-
ne passionis huius temporis ad superuenturam glo-
riam quae reuelabitur in nobis; Nemo cum aspexe-
rit mundum reliquisse ^{se} arbitretur ingentia. quia
omnis terra ad infinitatem comparata caelorum bre-
uis ac parua est; si ergo uniuerso orbi renunti-
antes dignum aliquid habitaculis possumus compen-
sare caelestibus. se unusquisque consideret. Et sta-
tim intelleget paruis aruis. & parietibus uel mo-
dica auri portione contempta. Nec gloriari se debe-
re. quasi magna dimiserit. Nec credere quasi parua
sit recepturus; Ut enim contempnit aliquis unam
aeream dragmam ad dragm^a centum aureas con-
quirendas. Ita etiam qui totius orbis dominium de-
reliquit. centuplum de melioribus premiis in sub

lumi sede percipiet. Ad summa illud perspicere de-
bemus! quod & si nostras uelimus retentare diuiti-
as! legemoras ab ipsis deuellamur inuita! ut in li-
bro ecclesiastes scriptum est. Curigitur non fa-
cimus! de necessitate uirtutem. Cur non ad lu-
cranda regna caelestia! ultro relinquimus. quod
licet istius sine perendum est. Nihil eorum cu-
rasit monachis! quae secum auferre non possunt!
illud potius debemus expetere! quod nos ducat ad
caelum; sapientiam scilicet. castitatem iustitiam.
uirtutem! sensum per uigilem. pauperum cura!
fidem in xpo robustam. animum iruictorem.
hospitalem; haec sectantes mansionem nobis inter
ra quietorum! secundum euangelium praepara-
bimus; Consideremus dñi esse nos famulos. Et
seruitatem debere ei. a quo creati sumus; Ut enim
seruus praeterita gratia famulatus praesens aut
futurum non contempnit imperium. Nec audet
adserere quod ex labore transacto instantis ope-
ris habere debeat libertatem! sed iugi studio sicut

in euangelio scriptum est; Eandem semper exhibet
seruitutem! Ut & dño placere possit! Et metum
lucretur & uerba ^{euadere} sic & nos diuinis congruit pa-
rere praeceptis; scientes quod aequus ille retribu-
tor in quo quemque in uenerit ^{opere} in eo sit iudicaturus;
quod propheta per ezechiel uoce testatur; Nam
& infelix iuda propter unius noctis impietatem!
omni praeteriti temporis labore priuatus est; Id
circo tenendus est. continuus instituti rigor. haben-
tabus dñm auxiliatorem! sicut scriptum est; Quia
omni proponenti bonum. & dñs cooperatur; ad in-
ertiam autem calcandam apostoli praecepta
replacemus quibus semori cotidie testabatur;
similiter & nos humanae conditionis uitam an-
cipitem retractantes non peccabimus; Cum
enim excitati a somno. ad uesperam nos perueni
redubitemus! Et quieti corpora concedentes
de lucis non confidamus aduentu! Et ubique na-
turae ac uitae incertae memores. dñi nos intel-
legamus. prouidentia gubernari. Non modo

non delinquemus aut aliqua fragili cupiditate
raptabimur. sed nec irascimur quidem aduersus
aliquem. nec terrenos congregare thesauros
ambiemus. Quin potius metu cotidiani recessus
et seiungendi corporis iugi expectatione omnia
caduca calcabimus; Cessabit mu-
lierum amor. libidinis extinguetur incendium.
Inuicem nobis debita nostra donabimus. Ante
oculos semper habentes. ultimae retributionis
aduentum. Quia maior formido. Et poena
rum amor horridus. Et lubricae carnis incenti-
ua dissoluit. Et ruentem animam. quasi ex ali-
qua rupe sustentat; Ideoque praecor ut ad finem
proposita omni labore tendamus; Nemo post ter-
gum respiciens. Neque limite tur uxorem. Prae-
sertim cum dominus dixerit; Nullum ponentem manum
super aratrum. Et respicientem retrorsum.
dignum esse regno caelorum; Et respicere au-
tem retrorsum nihil aliud est. quam in eo
penitere quod ceperis. Et mundanis rursus

desideris obligari; Nolite queso uirtutis tantum
sibi nomen pauere. Nec peregrinum uo
luntati procul positum uideatur; hoc studium
quod ex nostro pendet arbitrio; huius operis ho
minum in se natura est. Et eiusmodi res est quae
nostram tantum expectat uoluntatem; Graeci
studia transmarina sectentur. Et in alieno orbe
constitutos in animum litterarum quaerunt magis
tros. Nobis nulla proficiscendi; nulla transfre
tandi fluctus necessitas imminet; In omni sede
terrarum constituta sunt regna caelorum.
Unde & dñs ait; regnum dñi intra uos est; Uir
tus quae in uobis est. mentem tantum requirit
humanam; Cui enim dubium est. quin natura
lis anima puritas. si nulla fuerit extrinsecus
sorde polluta. fons sit & origo uirtutis; bonam
eam necesse est creauerit bonus auctor; Quod
si forte cunctabimur. audiamus ih̄m filium na
ue populo dicentem. rectum facite cor uestrum
ad dñm dñm israhel. Necio hannes dissonam

deuult de uirtute sententiam rectas praed-
icans. facite semitas uestras. siquidem hoc rex
tam esse sit animam. cum eius principalis inte-
gritas nulla uitiorum labem aculetur. si natura
mutauerit. Peruersa tunc dicitur. ^sconditio
seruetur. uirtus est. animam nostram commen-
dauit nobis d^s. seruemus depositum. quale acce-
pimus. Nemo causari potest extrinsecus situm.
quod in se nascitur. facturam suam qui fecit
agnoscat. opus suum inueniat ut creauit.
sufficit nobis naturalis ornatus. Ne de turpes
homo. quod tibi largitio diuina concessit. Ope-
radi immutare uelle. polluere est. Illud etiam
sollicite prouidere debemus. ut tyrannicam
irae superemus insaniam. Quia scriptum est.
iracundia uiri. iustitiam dⁱ non operatur. Et te-
rum desiderium concipiens parit peccatum. quo
pfecto mors gignitur. Diuinae praeceptum
uocis est. ut uigil custodia tueamur animum.
quia exercitatos ad supplantan^{dum} tantum habemus

ne uel immutare
uelis

18
inimicos. daemones scilicet. contra quos nobis se-
cundum apostolicam contestationem pugna sine
federe est; ait enim; Non est nobis conluctatio
aduersum carnem & sanguinem. sed aduersus
principatus & potestates huius mundi. aduersus
spiritalia nequitia in caelestibus; Ingens eorum
turba per istum uolitat aerem. Non proculano
bis hostium cateruadiscurrit; Et diuersitatem
quidem eorum. non est meae paruitatis expone-
re. sed hanc maioribus concedo rationem; Quod
autem & in promptu est. ignorare non expedit.
dolos scilicet aduersum nos compositos. breuiter
indicabo; Hoc primum mentibus debemus ad fi-
gere. nihil dñm fecisse quod malum est. nec ab
eius consuetudine demonum cepisse principium.
per uersitas ^{non} ista naturae. sed uoluntatis est ui-
tium. boni enim utpote ad dñm conditi. ex pro-
prio mentis arbitrio. ad terras ruere de cae-
lis. ibique in caeni sordibus uolutati. gentili-
tatis impias insuetudine culturas; Et nunc nostri

torquentur inuidia: atque uniuersa commouere
non cessant. Ne pristinis eorum sedibus succeda-
mus: Diuersa autem eorum. & partita nequitia
est; Quidam enim ad summum nocendi uera-
cem peruenire: alii ex comparatione peiorum
uidentur esse leuiore. atque omnes pro possi-
bilitate uirium diuisa contra singulas causas sum-
psere certamina; Idcirco necessarium est donum
spirituum discernendorum ad domino petere. Ut possi-
mus tam fraudes eorum quam etiam studia per-
uidentes. aduersum disparem pugnam. unum
dominicae crucis eleuare uexillum; hoc mu-
nere paulus docebat dicens; Non enim eius igno-
ramus astutias; Ad cuius exemplum etiam nos
oportet. ex his quae passi sumus. mutuis nos in-
uicem infatuere sermonibus; hoc fide illis
contra omnes christianos. maxime uero contra
monachos odium est; eorum semitis laqueos
praetendunt. eorum mentem impius atque
obscenis cogitationibus nituntur euertere;

sed nihil uobis. hoc terroris incutiant; si delibus
enim oratione atque ieiuniis. ^{ad dñm intentis.} fauente dño. stae
corruunt; Ne tamen si paululum cessaue
runt. plenam rursus putatis esse uictoriam.
solent sauci grauius ⁱⁿ surgere. & mutata ar
te pugnandi. Cum in cogitatione nihil egerint.
pauoribus terrent. Adsumentes. nunc mulie
rum. nunc bestiarum. & serpentium formas.
Nec non ingentium quaedam corpora. & usque
ad tectum porrectum caput. Infinitas species
& militum cateruas; quae omnia ad ^{atus}
primum quo ^{que} signum crucis eua ^{eta} pl
nescunt. his quoque agnitis fallaciarum
modis. incipiunt praesagare. & futurorū die
rum. euentus uelle predicere; Cumque & in
his contempta fuerint. ipsum iam nequitiae
principem. ad totius mali summitatem. ad subsi
dium sui certaminis uocant; Crebro denique
antonius talem a se uisum diabolum adseribat.
qualem & iob beatus dño reuelante cognouerat;

Oculi eius ac si species luciferi Ex ore eius pro
cedunt Lampades incense Crines quoque incen
di sparguntur Ex naribus eius fumus egreditur
quasi fornacis aestuantis ardore carbonum
anima eius ut pruna flamma uero ex ore eius
glomera tur Cum huiusmodi terroribus ui
sus demonum princeps inquit antonius Et ingen
ti ut dixi saepe promittens impietatis suae defu
rit lingua magniloqua de quadris triumphat
ut ad iob dicens; arbitratur enim ferrum
uideri ut paleas Framentum ut lignum putri
lomin dum mari ut terras & terrarum pro
funda tamquam xam p um aestimauit abris
sum de ambulatorium; per prophetam ^{au} incre
pat dicens; persequens comprehendam Et om
nem orbem terrarum manum mea ut nudum
optanebo & ut oua derelicta auferam; Sic ini
quus funereus euomens uoces bene uentum
aliquos frequenter inlaqueat; sed nos nec polli
citationibus eius credere Nec minas aut ter

ores formidare debemus; fallit enim semper
nihilque uerum promittit; Nam si non mendo-
sa cuncta loqueretur. Quomodo talia. Et tam
infinita promittens. & amon crucis ut draco ad-
uncatus ad nō. ē. & capifetro li debat gatus
ut uimentum. & quasi mancipium fugtiuum
uictus circulo. & armilla labia perforatus. nul-
lum omnino fidelium deuorare permittatur.
Nunc mirabilis ut passer ad ludum irretitus
a xpo est; Nunc comites suos quasi scorpiones
& serpentes calcaneo xpianorum substratus
gemit ille qui uniuersa maria a se deleta plau-
debat. ille qui orbem terrarum manusua te-
neri pollicebatur. Ecce auobis uincitur. Ecce me
aduersum se prohibere non potest desputan-
tem; Contemenda est filioli penitus cum
inanibus uerbis superba iactatio. fulgur ille
qui lucere simulat. Non ueri splendor est lumi-
nis. sed quibus arsurus est indicat flammam.
Nam dicto citius recedens. suarum secum refert

simulacra penarum; solent enim cum modulatio-
ne non apparentes psallere pronefas. & in puro ore
sacra scripturarum eloquia meditantur; frequen-
ter legentibus nobis quasi echo ad extrema uerba
respondent. ^{ut pr} Dormientes quoque excitant
adorandum. ut totius somnum noctis eripiant;
plerosque etiam in monachorū nobiliū habitu
coercent. & pristina quibus consci sunt peccata
imputant; sed spernende sunt eorum & incre-
pationes. & ammonitio ieiunandi. Uigiliarū
quoque fraudulenta suggestio; Ob id enim fa-
miliares nobis species adsumunt. ut ad finitatem
uirtutum nocens facilius uirtus interserant.
& innocentes quosque per speciem honestatis eli-
dant. impossibile postea durumque hoc studium
predicantes. Ut dum onerosum uideatur esse
quod ceptum est. ex desperatione tedium ex-
tremo succedat ignauia; Idcirco propheta missus
ad nō luctuosa denuntians sublimi uoce dicebat;
Uequipo. tat proximum suum subuersione tur

bida; huiusmodi enim exhortamenta deprava-
torum sunt itineris quod ducit ad caelum; Ideo cum
uenisset ad terras dñs & uera de eo uirtu de mo-
nes praedicarent. uere enim dicebant. tu es fili-
us dñi; Uociferantium ora claudebat. Qui uinc-
tas hominum soluerat. linguas. Necum preco-
nio ueri peruersitatis uenena miscerent; Et ut
nos eius exemplo etiam si profutura suaderent.
In nullo his commodaremus as sensum. Quia pro-
fecto non congruit post libertatem ad dño con-
cessam. Et scripturarum precepta uitalia ad
abolo uiuendi capere consilia. qui suum de-
serens ordinem. sacrum xpi temeravit imper-
um; Propterea etiam dñs eum descripturis
loquentem iubebat tacere. Quia peccatori
dixit dñs. Quare tu enarras iustitias meas & ad-
sumis testamentum meum. in ore per os tuum.
Omnia demones simulat. Test & conloquun-
tur sepe cum fratribus. saepe se conturbant.
& inconditas excitant sonitus. manus sua plaudunt.

sibilant insipienter & cacinnant. Ut uel in puncto
peccati xp̄i anum pectus introeant. Cumque ab
unuersis fuerint repulsi. ad extremum debili-
tatem suam. Lamentatione testantur; Et
dn̄s quidem quasi d̄s & suae conscius maiestatis
obmutescere his imperat. Nos autem sc̄orum
uestigis inherentes eadem gradiamur uia.
Qui memoratas subtilius fallacias peruiden-
tes canebant; Cum consisteret ad uer. me pec-
cator. Ommutui & humiliatus sum & silui abo-
nis. Et iterum. Ego uero tamquam surdus non
audiebam. & tamquam mutus non aperiens os
suum. factus sum ut homo non audiens; Xp̄s si-
lentium imperauit ut dn̄s. nos nihileis credamus
& uincemus. si orare compellunt. si ieiunia sua
dent. Non ex eorum nos monitis. sed ex nostra
consuetudine. Exi dirigamus; denique et-
iam. si inruen iaua tē mortem. Nobis inten-
ta re uideant. Ter deridendi potius sunt quā
timendi. Quia cum sint debiles minantur cuncta

nec faciunt; Et quidem de istis iam transitaria
dixisse memini. At tamen nunc ea de m^e explicanda
sunt latius quia non mediocrem ^{ad} refert repe-
tatio cautela, ad ueniente dño destructus est ini-
micus. & omne eius penitus robur elanguit
propter quod pristinae uirtutis memor quasi ty-
rannus iam senescens cum ruisse seu deat in per-
niciem crassatur humana pectamen potest fir-
mum dō pectus cogitationum & ceterarū frādū
arte peruertere. Nam luce clarius est quin ad-
uersari nostri. ^{cū} Ne humana carne sint septi ut
causari ualeant. Idcirco nos a se non posse supera-
ri quia clauso ostio introire non ualeant, Et
reuera si fuissent hoc fragili corpore conligati
obserato introitu. isdem negaretur accessus. Cū
autem ut diximus hoc impedimento sint liberi et
obstructa penitent. atque in omni licenter uoli-
tent aere. Manifestum est & ob ueruationem
eorum permanere ecclesiae corpus in lesum
denique satellites impu cum principe suo diabolo

quem saluator in euangelio homicidam & pa-
trem ab initio malitiae fuisse firmabat. Nobis
aduersum se fortiter dimicantibus. nullo mo-
do cessissent. si potestas eorum non fuisset abla-
ta; Nam si mentior. cur nobis satanas pareas
qui ubique discurras. cur quinullo clauderis loco
aduersus te uiuentium & disputantium non po-
tes labefactare constantiam; Sed fortasse
nos diligis quos cotidie conaris obtrudere; Aut
credibile est te esse bonitatis magistrum &
facere magis optimis quam nocere; Et quid
tam carum tibi potest esse quam ledere. maxi-
me eos qui tuis sceleribus uiriliter repugnant
secundum quod scriptum est; Quia abomina-
tio est peccatorum; Quis tam secundum
ad malitiam possidet peccatus. Quis tam medi-
tatur implere conatur insidias; Scimus in-
pudentissimum caducum. scimus quomodo idcir-
co uiuimus christiani. & contrate nobis est se-
cura congressio. quia infirmatus es ad nos.

ideo te tuis confodis iaculis. quia minima
tionem non sequitur effectus, quod si falli
mur. cur cum terrore simulato cum mag
nitudine corporum nostram ad³ gredieris fide
Quod si uoluntatem sequitur possibilitas
tantū tibi uelle sufficiat; Is enim potentia
mos est non extranea fallacie adiumenta
conquirere. sed sua uirtute implere quod
cupiat; At nunc dum theatri mutatione
formarum quasi rudem infantiam scenae
niteris simulatione deludere. Exhaustas
uires manifestius probas; Num quid nam
uerus ille angelus contra assyrios missus
ad nō. aut populorum egit societate aut
sonitus quesuit. aut plausus. & non potius
tacitam & extens potestatem. C lxxxv. milia
hostium sermone uelocius. iuxta iubentis
dnī prostravit imperium; Vos uero cum
fragiles sitis uiribus. perpetuus uos conseq
tur interitus; An dic^{li} & a qui cur ergo dia

solus egrediens beati iob omnem in ruinam
depulit domum; cur opibus eius penitus
dissipatis parietum quoque fundamenta
subuertens. unum numeroſe ſobolis coacer
uauit. ſepulchrum. cur ipſum ad extremū
duri uulneris nouitate percuffit; Qui hoc
opponit & audiat. ediuerſo. non diabolum hoc
potuiſſe ſed dñm. a quo poteſtas aduerſus
nos dupliciter datur. ut ad penam ſidelin
quimus ut ad gloriam. ſi probamur;
Quin potius & hoc anim aduertat. nō contra
unum quidem hominem diabolum quicquam
potuiſſe. ſi non poteſtatem accepit & cō dñō; Nul
lus enim quod ſue ditionis eſt. ab alio deprēca
tur; Sed quod iob. memoro quem nō & petiti
potuit euincere. nō contra iumenta quidem
eius. & contra ſues in euangelio ſine conſeſſu di
proprium robōr & ercuit. ſicut ſcriptum eſt.
Demones autem rogabant eum dicentes. ſi eiſ
nos. mitte nos in gregem porcorum;

Quomodo igitur qui portorum & p[er]uolant
mot[us] imaginem d[omi]ni hominem. & tam carum
conditori animal suo ualebunt iure peruertere
Magnadil[ect]issimi aduersum demones arma sui
tota sincera & intemerata ad d[omi]n[um] fides credite &
per to. per timescit satanas. r[ati]o te uiuentum ui
gilicos. orationes. ieiunia. mansuetudinem.
uoluntariam paupertatem. uane glorie contemp
tum. humilitatem. misericordiam. ir[ati]o domi
natum. & precipue purum erga xpm amorem.
Nouit te terrimus coluber & p[re]cepto d[omi]ni sub
iustorum se iacere uestigis qui ait, Ecce dedi
uobis potestatem calcere super serpentes
& scorpiones. & super omnem uirtutem ini
mici; Sin autem & diuinationem se habere
simulantes uenturos fr[atr]u[m] nuntiauerint & ad
fuerint. quos uenire predixerant. n[on] sic fides
est commodanda mendacibus; ob id enim
p[re]cessere uenientes ut credulitas sibi para
r[ati]o r[ati]o nuntio. & postea a d[omi]no & credulitate

allig; Verum in hoc nullum xpianum
debere esse miraculum cum non tantum quod
leuitate naturae per cuncta dicitur
ualeant preuenire gradientes. Sed
neiquoque equorum uelocitate presens
ad futuros; non enim ea quae nondum facta
tasunt referunt. Quia dicitur solus est conscius futu-
rorum sed quorum conspiciunt in actu uirtutis
eorum sibi tamquam fures apud ignaros uindi-
cant notionem; Nam quanto nunc putatis
uelocitate pueri istum esse cum nostrosque
contra se sermones ante re latum alicuius
hic positi longe manentibus indicare; Quod
co. his perspicuum fieri poterit exemplis;
Siquis a thebaide australi regionis epido
ceperit proficere ex hinc non deponens cum
nere uiderunt ambulantes per incertam
morata possunt peruenire uentem; ne de
nili mundatione sollempni. Quod ex in. ubi
opia uiderunt gloria. Sed de hinc. et in.

25
mes cens. ultra alueum effluere conitio in
proportiones ad aegyptum. nuntiant annu
aduentum, hoc autem & homines si celer
tanti est & eis tanta natura. facile nuntia
perire, Utenim speculator beati dauid. aduer
tens loci celsioris ascendens prior quam hi qui
in terra erant prospiciens uenientes. non quoda
incerta de futuris. sed de his qui uenire coeperant
nuntiabat; Sic & aeri demones. cur a per uigili
omnia considerantes. rapido sibi in uicem
nuntiant cursu; Sed si forte contigerit. ut di
nutu ad finem cepta non ueniant. hoc est.
si aut uiator de media regrediatur uia. aut
suspende nubibus aquae. ad alium celi cardine
deferentur. tunc decipientum. una cum
credentibus error aperitur; haec gentilitatis
fuerunt principia; His praesagatorum dolis. apud
delubra demonum. quondam credebantur
oracula; Quae ⁱⁿ aduentu dni nri ihu xpi. indic
to sibi silentio obmutuerunt. suosq; perdidere

captiuos. Quis rogo aut medicum & obseruatione
morborum. cum anime aestuantis incendia. uel ue
narum pulsu leui digitorum scrutatur. ad
diuinam arbitratur habere notitiam. Quis gub
natorem nauigationis suae uiam inter caeli sidera
requerentem. maiestatis honore ueneratur.
agricolam. aut de aridis aestatis feruoribus. aut de
Quis hiemali aquarum largitate. uel frigore di
putantem. non potius & perentiae laudat.
quam di consecrat nomine. Uerum ut conceda
mus paulisper. uera demones nuntiare. respon
de mihi; quis fructu se. nosse uenientia. nu
quid aut sciens. haec aliquando laudatus. aut
punitus est nesciens. In hoc unusquisque sibi
preparat seu tormenta seu gloriam. si uel ne
glegat scripturarum mandata. ut faciat;
Nullus ob id n. hanc arripuit uiam. ut habeat
prescientiam futurorum. sed ut p. ceptis d. n.
oboediens. amicus incipiat esse deseruo; Caran
dum e. ^{ergo} non prescire quae ueniant. sed implere
quae iussasunt. nec instituta boni hanc flagitare

mercedem cum magis debeamus uictoriam contra diabolum ab auxiliatore dno postulare.

Sed si forte aliquis hoc libenter adsumit ut futuri cognoscat habeat purum cor quia credo anima do seruientem si in ea perseuerauit integritate. quae nata est plus scire posse quam demones; Talis erat anima helisei quae aliis incognitas uirtutes uidebat; Nunc iam ceteras uobis demonum & explicabo fallacias; Solent nocte uenientes angelos di se fingere laudare studium mirari perseuerantiam futura premia pollicere quoscum uideritis tam uos quam domos uas crucis armate signaculo; Et confestim dissoluentur in nihilum quia conueniunt illud tropeum in quo saluator aemias & pollicens uirtutes eas fecit ostentui; Solent & iam uariis saltationibus membra torquere & uis procaeter offerre se uisibus ut mentem pauore corpus horrore concutiant; Sed & in hoc fides do tuta fugateos quasi infirma ludibria; Non est autem difficilis bonorum spirituum malorumque

in oratio quaesic dō tribuente panditur; Scōrū
angelorum amabilis & tranquillus aspēctus est
quia non contendunt neq; clamabunt neque
aliquis audi & uocem eorum. uerum tacite leniter
q; properantes gaudium & exultationem fiducia
p̄toribus infundunt. siquidem cum illis est dō
qui fons [&] origo lætitiæ; Tunc mens nr̄a non
turbida sed lenis & placida angelorum luce
radiatur; Tunc anima caelestium premiorū
aueritate flagrans & fracta si possit humani
corporis domicilio & membris & honorata
mortalibus cum his quos uidet abire festinet
ad caelum; Horum tanta benignitas est
ut si quis pro conditione fragilitatis humane
miro fuerit eorum fulgore perterritus omne
continuo & corde auferant m̄dum; Ita gabri
hel cum zachariae loqueretur in templo. & an
gelicum diuinum uirginis partum pastoribus
nunciarent & qui dominici corporis agebat.
& cubias securis uidentium sementibus ostendunt

ne m&uertit imperabant. M&us enim non
tum & pauore animi quantum & & magnarum
rerum sepe concutitur aspectu; Pessimorum
uero uultus truces. sonitus horrendi. sordidi co
gratus plausus motusq; adulescentium ut lectro
num; Equibus confestim timor anime sensib;
torpor incutitur. Odium monachorum
meror & tedium suorum recordatio. m&us mor
tis cupidonequitiae. lassitudo uirtutis cordis
hebetatio; Surgitur post timorem horrore con
cepto successerit gaudium & ad d&um fiducia at
que ineffabilis caritas uenisse sciamus auxiliu.
quia securitas anime presentis maiestatis indi
cium est; Sic namq; & abraham patriarcha
uidens d&um gauisus est. Et iohannes cum maria
super uenisse senti uia r& que in sacro uen
tris hospicio ani mu uer sitatis gestabat
parentem. & ulta e ait. necdum natus in
garridio; Sin autem. ^{incurra} formido permanserit.
non hostis est qui uid&ur. quon& refo uere

nouit ut gabriel pauentem uirginem ut
non timeatur iubeat sicuti pastores nuntii con-
solati sunt quin immo peccatorem duplicat et
eiusque in profund^a in impietatis foueam
ut sibi homines prosternantur impellat.
& in misera gentilitas dominice interdicio-
nis ignara falso demonas deos opinata est,
Xpianorum autem populos his fallacis in-
retum non passus est dñs. qui diabolum in eu-
angelio. audacter sibi principatum omnium
presumentem reppulit dicens; uade retro
satanas; scriptum est enim; dñm dñm tuum
adorabis. & illi soli seruias; horum uerborum
& iam nobis est tributa licentia quia idcir-
co locutus est talia. ut similitudo temptam-
torum. auctoris nri frangatur elo-
quii; Illud quoque que mi carissimi admo-
neo. ut uitae magis sit uobis. quam
signorum sollicitudo; Nullus & uobis
faciens. aut ipse superbia intumescat.

aut dispici a eos qui facere non possunt;

Conuersationem magis scrutamini singulorum
& imitari uos quae perfecta sunt conuenit.
& implere quae defunt; signa facere non est nostrae
paruitatis. sed domini potestatis. qui ad discipulos
gloriantes in euangelio ait; Ne gaudeatis
quia demones uobis subiecti sunt. sed quod
nomina uestra scripta sunt ^{in caelis;} Nominum enim
in libro uitae conscriptio. testimonium est
uirtutis & meriti; & pulsio enim satanae. Lar
gitio saluatoris est; Unde his qui non in uitae
laboribus. sed in prodigijs & uirtutibus dicentibus;
Nonne in tuo nomine demonia eiecimus. &
in tuo nomine uirtutes multas fecimus. Re
spondit dominus; amen amen dico uos ⁱⁿ non noui uos;
non enim nouit dominus. uias impiorum; Hoc ergo
magnopere postulemus. ut donum spirituum
discernendorum. mereamur accipere. Quod
secundum sententiam scripturarum. omni spiritui
non credamus; Uolueram quidem ^{iam} finire ser

monem & silentio premere quaecumq; mee
acciderant paruitati; sed ne put&is frustra
me commemorasse quae ueni re non possunt
idcirco licet & insipiens fiam. tamendñs qui secre
tamentis insp&tor est nouit. non me causa
iactantiae. sed u^{gratia}ri prof&ctus. Hoc facere.
pauca replicabo de plurimis; Quoties me ni
mis laudibus efferre conati sunt. cū ame in
nomine dñi maledicta reciperent; quotiens
augmenta nili futura dixerunt. cum ame audi
rent; & hoc aduram quid per tin& curam. Quo
tiens militantis ut militis armati. scorpionib;
equis. beluis. & uariis serpentib; circumdeder
me. & domum in qua eram repleuerunt. cum
ego contra psallerem. hi incurrib; & hi in equis
nos autem in nomine dñi dñi nr̄i magnificabi
mur. Et statim xpi misericordia fugarentur;
Quodam autem tempore. cum ingenti uenien
tes luce dixerunt; Venimus antoni. nostrū
tibi p̄bere fulgorem; Ego clausis oculis.

quia lucem diaboli dedignabar aspiceret
orabam & dicto citius impiorum lumen
tinguebatur; Post menses autem paucos
cum me coram psallerent & descripturis
sibi & sermocinarentur. Tamquam surdus
non audiebam; Commo uerunt aliquando
monasterium & ego mente immobili dnm
precabar; Sepe strepitus sepe saltationes se
pe sibilos ingesserunt & me psallente so
nus eorum in uoces flebiles uertebatur; Cre
ditisne filioli quod dicturus sum. uidi ali
quando diabolum celsum corpore. qui se di
uirtutem & providentiam ausus e dicere &
ait ad me; quid uis ut ame tibi donetur antoni;
At ego & putans cum maxime in os eius in
geminans totum me in eum xpi nomine
armatus ingessi ^{& statim} ille procerus aspectu inter
medias manus & oluit; leiunanti & iam
mih. ui [&] sus e ut monachus & panes offe
rens. his sermonib; suadebat ut uescerer;

et huic aliquid indulge corpusculo. & tu ho
nores. & humana fragilitate circumdatis; labor
paululum conquiescat. ne egritudo subrepat;
Illico luridam faciem serpentis agnouit. & cum
ad consueta xpi munimenta confugerem. tan
quam per fenestram fumus laberetur euanuit;
Aurique decipulam mihi in deserto frequen
ter tetendit; quod ideo offerebat. ut aut uisu
iniretur. aut tactu obligaret; Cum uapula
rem autem. nam sepe me ademonibus; non de
nego uerberatum. canebam; nullus me se
parabit a caritate xpi; ad cuius uocis auditu.
in se inuicem defurentes. non meo. sed dñi fu
gabantur imperio. qui ait; Uidi satanam.
quasi fulgur cadentem de caelo; Haec ergo
filioli. apostolici memor eloqui in me
transformaui. ut propositum nr̄m. ne
demonum terror. ne aliqua lassitudo
dissolueret; Sed quō oburamini utilitatem
multa memorando. insipiens factus sum.

& huius rei uobis impertire cupio notione
quam uerameē. nullus ambigat audient
Pulsauit aliquando monasterii ostium.
& egrediens uidi hominem. enormi subli
mitate porrectum; Cum ab hoc quisnam
esset inquirerem. ait; Ego sum satanas;
Et ego; quid inquam igitur hic queris;
Respondit; cur mihi frustra imputant
monachi. cur mihi omnes xpianorum po
puli maledicunt; ^{inqua} Et ego; & iuste faciunt;
Tuis enim frequenter molestamur insidus;
At ille ait; nihil ego facio. sed ipsi se inuicem
turbant; Nam ego miserabilis factus sum;
Rogo non legistis. quia defecerunt inimici
framee in finem. & ciuitates destruxis
ti. Et nullum iam habeo locum. nullam pos
sideo ciuitatem; iam mihi nulla sunt ar
ma. per omnes nationes. cunctasq; pro uin
cias. xpi personat nomen; solitudines ipse
monachorum superantur choris; Se queso

tu eantur. & me sine causa non lacerent;
in ego dñi gratiã cum alacritate mi gratulatus
sic ad eum locutus sum; Non tuae uentati-
recentem adscribo sententiam; Nam cum
fallaciae caput sis. hoc sine mendacio
coactus es confiteri; Vere enim ih̄s. tuas
funditus subruit uires. & honore nudatus
angelico. uoluntaris in sordibus; uix dum uer-
ba compresseram. & ille sublimis. saluatoris
nominatione delusus est; Quae ergo iam
o filioli poterit residere cunctatio. que tre-
pidatio manebit ulterius. quis nos poterit
eorum turbo conuellere; Secure sint ani-
me singulorum. non sibi fingat cogitatio
uana discrimina. non aliquis timeat ad di-
abolo ^{sublimatum} sublatum. ad precipia se posse deferri.
pellatur omnis anxietas; Dñs enim qui
nostros prostravit inimicos. manens ut
promisit in nobis. auarus nos satanae mu-
nuat incurribus; Ecce enim ipse diabolus.

ubi comple-
eram

qui huius modi cum suis satellitibus; & ex
astutiis nihil se posse contra christianos fati-
iam curae monachorum ē. ne per eorum in-
tiam uires demonibus prebeantur; Nam
quales nos & nostras reppererint cogitationes
tales se nobis prestare consuerunt; Et si quid
in peccatoribus; male mentis & pauoris semen
inuenerint. quasi latrones qui desertam optinen-
tiam. ceptis cumulant timoris. & crudeliter
imminentes. infelicem puniunt animam;

Sinautem alacres fuerimus in dno. & bonorum
futurorum nos cupido succenderit. si sem-
per omnia manibus dei committamus. nul-
lus demonum. ad expugnandum ualebit
accedere; Magis autem cum munita in xpo
corda conspexerint. confusi reuertentur;

Ita & iob firmatum diabolus refugit. & in-
felicissimum iudam spoliatum fide. uincu-
lis captiuitatis innexuit; Vna est igitur
ratio. uindi ^{cent} inimicum. Letitia spiritalis.

Vanime dnm̄ semper cogitantis. iugis recor
ratio. quae demonum ludos quasi fumum
& pellens. persequetur aduersarios. potius qua
timebit; Non est enim nescius satanas
igniu futurorum. & aestuantis gehennae
copiosa nouit incendia; Sed ut mea iam dicitur
datur oratio illud in fine — commemoratio.
cum aliqua se uobis optulerit uisio. audacter
requirite qui sit ille. & unde qui uenerit;
Ac sine mora. si scorum fuerit reuelatio.
angelica consolatione. timor uertitur
in gaudium; Si uero diaboli fuerit oblata
temptatio. fidelis anime percunctationib;
euanescit; Quia maximum e securitatis
indiciu. interrogare quis nam es & unde;
Sic & nauē filius. auxiliatorem suum inter
rogando cognouit. N & danihelum per
contantem. latere potuit inimicus; Post
quam antonius dicendi finem fecit. Istan
tibus cunctis. in aliis uirtutis cupido & car

descebat in alius infirma refouebatur
& aliorum mentibus; falsę opiniones pellebatur; Simulque uniuersi cum iam demon-
insidias contemnerent. Mirabantur
in antonio tantam gratiam spirituum
discernendorum quam dño tribuente
perceperat; Erant igitur in monte mo-
nasteria tamquam tabernacula plena
diuinis choris psallentium legentium
orantium tantumq; ieiunandi & uigili-
arum ardorem cunctorum mentibus; ser-
mo eius afflauerat ut future spei auidi-
tate ad caritatem mutuam & misericor-
dias indigentibus & hibendas iugi studio
laborarent; Qui infinitam regionem
quandam & opidum a mundana conuer-
satione se iunctum pietatis atq; iustitię
uidebantur incolere; quis tantum mona-
chorum agmen aspiciens quis uirilem
illum concordie castrum cernens in quo

nullus nocens. nulla de tractio susurronis.
et multitudo abstinentium. & certamen of-
ficiofum erat. non in hanc statim erumpe-
re & uocem: quam bonae domus tuae iacob.
tabernaculata israel. Tamquam nemi-
ra umbrantia. tamquam paradysi super-
fluas. tamquam tabernacula que fixe
ad no. tamquam cedri circa aquas;

Dum hęc ita gererentur. quibus inditus bea-
te uitae studium cresceret. antonius
manserunt in celo positarum recordans
& presentis uitae dispiciens inauitatem
quasi parua essent quecumq; iam gesse-
rat. separatus a fratribus instituebatur;

Cumque eum siue cibum. siue somnum in-
dulgere corpusculo. aut alias nature neces-
sitates cogere humana. confectio. miro
adficiebatur pudore. quod tanta animi
libertatem. modice carnis termino co-
herceret. Nam frequenter cum fratribus edens

acibo qui fuerat ad positus. memoria
spiritalis abstrahatur; Edebat tamen u
pate homo. sepe solus. sepe cum fratribus; Et
cum hac mira ut ^{cum} predixi ager & confusione
animae. adhibendam magnopere diligentia
peruadebat dicens. n& corpus ee penitus
enecandum. ne operatio contra uoluntatem
creatoris dissolueretur; Et ob id omne
studium anime conferendum. ne uitis supe
yata corporeis. ad aeternas inferi tenebras
truderetur. quin immo indultum sibi in
carne imperium uindicans. domicilium
suum. ut apostolus paulus ad caelum tertiu
subleuaret; Adseribat q; hoc ee. a saluatore
pceptum. in quo ait; Nolite solliciti esse
anime quid manducetis. n& corpori quid
uestiamini; & ne quieseritis quid manduce
tis. aut quid bibatis. quia haec gentes querunt;
Uesterau pater nouit quod indigetis his omnib;
querite primum regnum dei & haec omnia

proponantur uobis;
rebus ita transactis. cum persecutio impiis-
simi maximini. furore uesano uicistat & a cle-
siam. scilicet martiribus alexandriam perductis
relicto & ipse monasterio. secutus est futuras
xpi uictimas dicens; pergamus ad gloriosos
fratrum triumphos. ut aut ipsi congrega-
mur. aut & p̄temus alios proeliantes; &
amore quidem: ^{iam} martyr erat. Sed cum trade-
re se ultro non uellet. & ministrare & confes-
soribus. in metallis. uel in carceribus consti-
tutis. magna cum cura & libertate. intranses
ad iudicem & hortabatur. ne terrore impiorū
subacti dnm negarent; lamq; sententia
coronatus & uultans. quocumq; ipse uicisset. usq; ad
locum felicitis sanguinis prosequeretur;
Quam obrem motus iudex. antonii sotorumq;
eius constantia. precepit nullam penitus
monachorum. aut obseruare iudicium. aut
in ciuitate uersari; It ceteris quidem omnib;

in illo die placuit abscondi; Antonius autem
impavidus. neglecto persecutoris imperio. in
ependitem suam. & alio die stans in quodam
nenti loco. candenti pretunctis ueste. proceden-
tem iudicem suo prouocabat aspectu. flagrans
cupidine martirii; Ostendebatq; nobis con-
temptorem penarum & mortis. in xpianis
animum perseuerare: ^{debere:} in tantum ut contris-
taretur. quod uolenti pati pro nomine xpi.
martirium non dabatur; Sed dñs qui suo
gregi parabat magistrum. seruauit antoniū.
ut institutio sicuti factum est monachorum.
non solum oratione eius. sed & conspectibus
firmaretur; Numquam tamen a confesso-
rum uestigijs sepeccatus ē. quin anxie cir-
ca eos cura. & caritatis uinculis conligatus. ma-
gis carcerem patiebatur &clusus; Postquā
autem persecutionis turbo defluerat.
beato epō petro. iam ob martirii gloria
coronato. ad pristinum monasterium re-

possus e; cottidianum fidei ac constantiae
martyrium merebatur. Acriorib; seieiu
nui uigiliisq; conficiens. uestimento intrin
secus cilino desuper pellicio utebatur;

Numquam corpus lauens. numquam epedib.
sordes lauans. nisi cum per aquam transire
necessitas compulisset; Nullus denique
antonii corpus nudum. antequam morte
tur: ^{umquam} uidit;

Quodam autem tempore. cum ab omnium
se remouisset oculis. & clauso monasterio.
neminem omnino suscipere. martinianus
militum ppositus. cuius filia immundi spiri
tus infestationib; q'atiebatur. pulsans ostiu
obsecrabat. ut suo pignori subueniret. &&
iens. dm̄ pro filia precaretur; Tam ille.
aperire quidem minime uoluit. prospiciens
uero desuper ait; homo. quid meum poses
auxilium; mortalis & ego sum. & tue totius
fragilitatis; Si autem credis in xpm̄. cui deseruo

uade. & secundum fidem tuam oradum &
confestim ille credens abiit. & inuocato
filiam reduxit incolomem; Multa & alia
miracula per illum dñs operatus est; Et me
rito; qui enim promisit in euangelio dicens.
p&ite & dabitur uobis. in uento qui mereret
accipere. suam potentiam non negauit;
Nam plures uexatorum ante monasteriū
eius. clauso introitu dormientes. fidei
b; per eum ad xpm̄ precibus purgabantur;
Hæc illi multitudo uenientium. desideratā
solitudinem auferens. tedio fuit; Me ueniens
itaq; nesignorum copiosæ concessio. aut su
os animos & toller&. aut alios plus dese
quam uidebant. in ipso cogere & aestimare.
Ad superiorem thebaide pergere cogitauit.
ubi nullus eum agnoscer&; Et acceptis
a frīb; panib; sedebat super fluminis ripā.
transitum nauis obseruans; Illo talice co
gitante. uox ad eum desup facta ē; Antoni.

at tediu

quo pergis & quare; At ille intrepide quasi
in sua uocem loquentis agnosceret & respon
dit; Quomodo me non sinunt quiescere populi
idcirco ad superiorem thebaidem ire opti
mum duxi; precipue quia & ea & rigor quae
uirtute meae possibilitatis excedunt;
Ita uox ad illum ait; Si ad thebaidem uadas
& ad pastoralia ut cogitas pergas; maiorem
ac duplicem sustinebis laborem; Si autem
uere quiescere cupis; uade nunc ad interius de
sertum; Cumque antonius diceret & quis mihi
locum auium poterit ostendere; ignarus enim
sum locorum; Confestim ei qui loquebatur
sarracenos indicauit qui mercandi gratia ae
gyptum uenire consueuerant; His ad propin
quans antonius rogauit ut se pariter abduce
rent in desertum; Nullus obnisius est sed tan
quam ad omissum comitem suscipientes am
plexisunt eius fortitudinem; Tribus autem diebus
& noctibus itinere confecto inuenit montem

ualde excelsum. ad cuius radices. fons aquarum
eis labebatur. & campus haut magnus. totus
ambiens montem. qui palmulis per paucis. &
his neglectis consitus erat; hunc antonius locum.
quasi ad se sibi offerretur amplexus est; Is enim
erat. quem sibi ad fluminis ripam sedenti. qui
loquebatur ostenderat; Et primū quidem
accipientes a comitibus. panes. solus remansit in
monte. nullo alio cum eodem conuersante;
quasi propriam enim domum agnoscens. habe
bat locum illum; Saraceni enim uidentes eius
fiduciam. optato per eum transitu. panes ei cum
laticis deferrebant. Non palmarum medio
cribice. at tam aliquanto solatio resouebant;
Ex hinc cum fratres agnito loco. tamquam ad patrem
filii. sollicite alimenta transmitterent. uident
antonius. quod ob suū refrigerium. multis
onerosus labor indicetur. & partem etiam
in hoc monachis. rogauit unū de aduentibus. ut sar
culum sibi cum bisacuto & frumento deferret;

bus allatis circu^eiens montem. haut
andem cultura aptum repperit locum.
ad quem diuata aqua de super. poterat
influere; Ibi seminavit. atq; exinde an
nuum sibi panem laborans. gaudebat. quod
sine cuiusquam molestia & propriis manib;
uiueret in deserto; Sed cum rursus & iam
illuc quidam uenire coepissent. misertus e
lassitudini eorum. & olus in paruo terre
cespite coluit. ut post asperum iter. aliquo
uenientes solatio resouerentur; hoc fratru
refrigerium. & paruulam messem. bestie
quae propter aquas illuc conueniebant.
de parte sunt; equib. unam ad^phendens.
dixit omnibus; cur me leditis? nihil ame
lese; Abite. & in nomine dni. ne huc ad^ppro
pietis ulterius; Quis credat. post hanc denun
tiationem quae sitimentes. numquam
illuc bestias propinquasse; Sic antonio
in pene trabilia montium. & deserti in testina

captante. orationib; & iam dedito. introcui
fratres. magnis uix precib; & torserunt. u
uas. & legumen. & oleum. quod post menses
quot ministrabant. digneretur accipere
Et senili modicum laxaretur & a&ati; Pro quan
tasibi conuersans & pertus est luctas. uere
secundum quod scriptum e. Non illi aduer
sus carnem & sanguinem fuisse conluctationes.
sed aduersus principatus & potestates. ab his
qui ad eum ingrediebantur agnouimus;
Illi enim tumultus. & uoces populi. armoruq;
sonitus. prorsus plenum montem demonum
multitudine se uidisse referebant. Ipsum
& iam quasi contra inimicos palam resistentes.
fortiter conluctantem; qui tamen & aduenien
tes. suo refouebat hortatu. & flexis genibus
armisq; orationum. omnem satane proster
nebat exercitum; Ad miratione plane dig
num. in tam immani solitudine. unum homi
nem n& demonum cottidianas & pauisse

ingressiones. nē tantarum bestiarum. quadru-
pedum. siue reptilium. diuersae cessisse feritati;
ante dauid cecinit; Qui confidit in dño sicut mons
non immobilis ac tranquillam retinens animi
firmitatem. & demonas fugabat. & feras sicut
scriptum ē sicut pacificabat; Sed & diabolus
ut supradictus propheta ait. obseruans eum.
frendebat dentibus suis. & ille saluatoris auxilio.
ab uniuersis tutus perseuerabat insidiis;

Quadam ergo nocte. cum per uigil obsecraret
dñm. tantos in monasterium eius bestiarum
greges coaceruauit. ut omnes heremi beluas
circum se aspiceret; Quaecum picta oris mor-
sum corpori minitarentur. intellexit hostis
astutias & dixit; Si ad dño in me. uobis est tribu-
ta licentia. deuorate concessum. Sin autē
demonum huc uenistis impulsu. abite quan-
totius. quia xpi famulus sum; ita factum est.
& cum iubentis uoce. omnis beluarum multi-
tudo. quasi maiestatis uerbere cederetur aufugit.

Non multi post hæc fluxerant dies. & alia or-
cum eodem hoste temptatio; Operante il-
Nam semper ut uenientibus; pro his que sibi
de tulerant. aliquod munusculum repen-
deret. laborabat. Traxit quidam sportel-
le quam texebat triciam. siue funiculum;
ad cuius motum & surgens. uidit bestiam
puberenu. humanam faciem preferentem.
que & inde in sinu finiebatur; Post cuius
aspectum. uexillum crucis in fronte sua sin-
gens. hoc tantum ait; Xpi seruus sum. si ad
me es missa. non fugio; Nullum in medio
spatium. & statim in forme prodigium. du-
otus cum satellitum turba fugit. in medio
cursu rugens & tinctum est; Ista autem & plo-
si mors. atq; enecati prodigi demonum. erat
communis interitus. qui omni studio labo-
rantes. Antonium a deserto eclucere non ua-
laerunt;

Mirandis plus miranda succedunt. grande

Post ista tempus excesserat & tantarum
retoriceum homo fr̄m precibus
vincitur; A monachis enim rogatus
ut eos dignaretur inuisere unacum his
profectus est; Inpositis camelo aqua
& panibus quia nusquam preter monas
terii locum & quo hauserant pot. celis
aqua per arentem uiam repperiebatur;
Verum in medio itinere bibend' subsi
dio deficiunt; Ardor nimius aes
tus in to lerabilis mortem cuncta
minitantur; Circū^{ba} eunt querunt
saluam collectam pluuiis locunam;
Nihil prorsus remedii nihil occurrit
penitus ad salutem; Camelus quasi pe
riturus & ipse dimittitur; Et stans
p̄ctus & uritur sitis desperatione
feruescit; Mouit senem fratrum
secum commune discrimen & uehe
mentissime contristatus ingemuit;

Dehinc ad solita precum auxilia confu-
ens paulolum ab eis secessit. ibique g-
bus fixis supplices manus tetendit ad
dnm; N& mora & ad primas rogantis
lacrimas in orationis loco. fons ebulliens
rupit; Ibi & tincta siti & pletis utribus
inuentum potant camelum; Accidit eni
ut fune circa lapidem obuoluto tener&ur
tandem confecto itinere ad monachos
qui in uita uerant peruenir&; Tum uero
quasi patri omnes obuiam currunt. & ho-
norifico salutatu in oscula eius & ample-
xus certatim ruunt; proposito feruenti
Gaud& antonius & l&antib; de aduentu
suo cunctis quasi xenice a monte depor-
tans spiritalice in peritur alimentice;
Laudat ueterum studice orrectur nouoru;
Sororem quoq; iam uetulam uirginem ui-
dens & alicerum puellcerum magistram;
Mira & cultatione sus tollitur; Ex hinc.

causidiu ab eis & ab heremo rursus festi-
cauit ad montem. plurimis iam ad illum
uenientibus; cum enim uexati demonibus.
in celo necessitatis coacti auderent deserta
penetrare. quos ille consolans & monachis
in commune precipiens dicebat; Credite
in ihm fideliter. mentem a cogitationibus.
carnem ab inmunditiis seruate puram.
& iuxta eloquia diuina. ne seducamini
in saturitate uentris. Odite uanam gloria.
orate sepiissime. psallite uespere & mane.
mandata scripturarum reuoluite. Re-
cordamini gestorum. quae scilicet quisque fecerit.
ut exempli memorice animam incitet ad
uirtutem. refrenet a uitis; Suadebit
& iam iugi meditatione retinendum.
apostoli sermonem quo ait; Sol non occi-
det super iracundiam uiram; Non tantum
autem super iracundiam solem occidere
non debere interpretabitur. sed super

omnium delicta hominum ne peccator
unquam nro ru. aut in nocte
lance. aut in die sol testis abscederet;
Illius quoque admonebat p̄cepti quod dicit
di iudicate uos metipsos & probate ueratio
nem diei noctisq; facientes. si in se delictum
deprehendissent peccare desisterent.
Sin autem nullus error deceptiss& perseue
rantes instarent potius in coepto quam cer
rogantice tumidi aut celias contemnerent.
aut sibi iustitiam uindicarent. iuxta su
pradictō doctoris eloquium dicentis; No
lite iudicare aīe tempus. magis debere
eos xpō cui soli occulta patent seruare
iudicium. multas eē ut scriptum est.
uias que hominib; uiderentur iuste. sed
finēs earum ad profundum respiceret in
ferni. sepe nrā non posse nos intellegere.
peccata. sepe falli in ratione gestorum.
aliud esse dī cernentis a iudicium qui

non & superficie corporis. sed & mentium
iudicaret arcanis; æquum autē esse nos nobis
compati & inuicem onera nr̄a portare. ut con
cesso & amine saluatori. proprias conscien
tias. nos metipsos diiudicantes intueremur.
nō & non p̄cipiebat. magnam esse ad uirtutē
uiam. si singuli ut obseruarent quid gererent
ut uniuersas mentium cogitationes fr̄ib;
referrent; non posse aliquem p̄ccare cum
relaturus esset ad alium quecumque p̄c
cassē & subire p̄dorem in publicum. turpia
proferendi. deniq; nullum p̄ccantem coram
alio p̄ccare. & iam si p̄ccē. testem uitare
p̄ccati; Mentiri magis & negare. & uisus
delictum nouo inficiandi augere delicto.
Igitur quasi sub oculis. ^{nr̄is} aiebat. & cogita
tu confundimur & actus si omnice
referendee faciamus; Multo autem magis
si p̄ccate nr̄a fideliter describentes.
dige ramus in or di ne ;

Tunc uero ad notatio delictorum firmi
debitur oculis timebimus peccati ^{et} certo
conscias ipsi nos arguent apices. Quomodo
meretricibus membra miscentes confun
duntur ad presentiam ceterorum itc nos
erubescimus ad literas; Haec agamus
hac uirtutis gradiamur uia & corpora
mentibus subiugantes pernitiosas diaboli
contemus insidices; Talibus sermonum
hortamentis & uenientes ad se monachos
incitabat ad studium & patientibus condo
lebat pluresq; eorum antonium dñs libe
rauit. Numquam tamen aut in colomita
te curatorum est inflatus ad gloriam
aut contristatus de obsessis adhuc corporibus
murmurauit; Magis autem eodem semp
animo & uultu manens gratias dō refe
rebat suadens occupatis ut correptionem
qua uexabantur patientius ferrent;
Non enim antonium aut cuiusquam omnino

ominum hanc esse medicinam sed di solius
qui & quibus uell & quouell & tempore dare
sanitatem; Ita consolatione succo & uexatos
aequanimiter ferre temptatione. & iam li
beratos non sibi sed do gratias referre docebat;

Fronto autem quidam & palatinus qui infestis
simo demonio uexabatur. nam & linguam
eius lamabat dentibus & oculorum nitebatur
lumen & tingere; Perrexit ad montem
rogauitq; beatum senem ut pro se dnm roga
ret; Orauit antonius dixitq; ad eum. uade
& curaberis; Illo incredulo sibi & uolenter
ibidem contra pceptum remorante eadem
geminabat antonius; Hic curari non potes
egredere & calcata aegypto. statim te xpi
misericordia consequetur; Tandem cre
didit. & profectus est ac uisa aegypto. secun
dum professionem senis quam eidem oran
ti reuelauerat infestatio cessauit inimici;

Virgo uero quaedam que atri politane regio

nis ciuitatib; aegra erat inauditis ac fle-
morbis laborabat; Etenim narium pur-
gentia oculorum lacrimae auriu putridu
umor in terram cadens; Confestim inuer-
mis uertebatur; Augeret calcem itatem
corpus paralyti dissolutum; Oculos quoq;
contra naturam habens; hanc parentes
cum ad antonium monachos ire didicissent.
credentes in dno. qui per tinacem sanguinis fluxu
In euangelio. tactu fimbriae stare p̄cepit.
rogauerunt ut miserabilem filiae comitatu
susciperent; Illis renitentib; eam usq; ad an-
tonium perducere. remansere parentes.
foris montem cum filia debili. apud beatum
confessorem pasnatum. qui effosso pro xpo
oculo sub maximo persecutore. teli de ho-
nestamento corporis plurimum gloriabatur;
Peruenerunt igitur. ad antonium monachi.
cumq; de puella morbo ei dispone-
rent; re lectionem eorum senis sermo

& monachiu

uerba eius puella incolomitas consecuta est ;
uenit & omnem debilitatis & itineris usq;
ad sem̄ pafnutium causam quae si ipse inter
fuis & exposuit; Rogantibus autem eum
monachis ut parentibus cum filice permitte
retur ingressus non concessit sed ait. He &
inueni & is puellam si non e mortua curatam.

Nullus debet ad meam humilitatem uenire.
quia largitio curationum non e humane
misericordiae sed ihu xpi qui ubiq; in secre
dentibus prestare consuevit auxilium;

Quam obrem & illic pro qua p̄ditis suis precibus
liberata est; Et cum ego orarem ad dno mihi p̄se
scientie sanitatis eius indulget. Nam & euntes
foras ad beatum pafnutium & filiam sospite
& parentes. l̄os repper erunt;

Non multos autem post ista dies cum duob;
fr̄ib; introeuntibus ad antonium aqua in ti
nere defices & uno siti mortuo. alter icc
cer & in terra mortem & p̄ctans. antonius
sedens celeriter ad se duos monachos uocat.

qui forte ibidem sunt reperti. & festinato p
pit ut languenam aque adsumentes inuade
ter. quod ducit ad aegyptum. Dixitq; unus e
fratrib; huc uenientib; modo migravit ad dnm
alter sinon cucurreritis ad d&ur; Hoc enim
mihi nunc oranti reuelatum est. Sic ait. &
iuxta pceptum eius monachi festinantes. &
tinctum corpus inueniunt. terraq; idope
rientis. alterum refocillatum suo iunxere
comitatu; erat au spatium unius diei; For
tasse aliquis hoc querat. cur non ante quam
morer&ur antonius dixerit. incongruo pror
sus xpianis argumento. qua non antonius sed
di fuit iudicium. qui & de recedente quam uo
luit sententiam tulit; & desistente reuelare
dignatus est; Hoc tantum in antonio mira
bile est. quod in monte remotissimo sedens.
corde per uigili. cunctis procul positae dno
indicante. cog nos cer&;

ALIO BURSUS tempore cum seder& in mon

: itineris

oculos subito tetendiss& in caelum. uidit
nescio quam animam. & antibus in eius occur
su angelis ad caelum pergere; Cuius spectac
culi nouitate stupe factus. beatus dixit scōz
chorum. Orauitq; ut sibi rei presentis agni
tio pender&ur; Et statim uox ad eum fac
ta est. inquit ista mē. Amos monachi ani
mam. qui in tria morabatur; Erat autem
Amos uir grandaeuus. qui per seueranter apue
ritico usque ad senectute ⁱⁿ scitete uixerat.
Dierum quoq; ^{itinere} XIII. anitric locus. in quo sede
bat antonius diuidebatur; Uidentes ergo eū
admirantem monachi qui uenerant de p̄ca
tisunt ut causam hilcritatis ediceret;
quibus ait modo amon quieuisse. quem propt̄
frequentem eius. ad antonium com meatum &
propter celeritatem indultorum ei ad nō
signorum optime nouerant. de quib; & iam hoc ē;
Necesse fuit ei aliquando fluum nom nelicū.
subitis aquis inundatum trans uccdere; Roga

ut^q theodorum qui cum ipso erat ut pauca
a suo separare tur aspectu nenuitatem inu-
cem corporis uterq; conspicerent. Recessit
theodorus. nihilominus ille se ipsum cum se
nudare uell& erubuit; cogitantem eum in al-
teram ripam uirtus diuina transposuit.
Rursusq; theodorus uir & ipse dō deuotus. tran-
siens ad senem mirari coepit quod tam uelocit̄
fluum transuadess&;

Cumq; nihil umoris in pedib; nullc in uestibus
eius aquae signa conspicer& rogauit eum ut
tam incredibilem translectionem. quae si filio
pater exponer& nolente illo dicere quae acci-
derant. amplexus est pedes eius. iurauitq; non
se prius dimisurum quae sibi id quod cece-
bat referre. Uidens ergo sen& contentiose
uincere uolentem fratrem. & egit uicissim
ab eo inuite ut nulli hoc ante suam mortem
indicar&; Atq; ite confessus ē. se subito in al-
teram ripam fuisse transpositum; Neq; uero

anno undis in pressisse uestigia; dominici
corporis hoc tantum modo priuilegium
adferens & eorum quib; ipse ut apostolo p&ro
donauerat ut a quocumque leuitati humanum
corpus insister&; Haec autem theodorus
promisso tempore: post mortem eius retulit;
Monachi ergo quib; dixerat antonius de mor
te amos. notauerunt diem & uenientib; de
nitricis fratrib; post dies xxx. sciscitantes rep
pererunt. Illo die illucq; hora dormisse a mon
qua animam eius ferri sens& uiderat; Utri
q; igitur puritatem mentis in antonio mira
tisunt, quomodo rei tam longe gestae ad eum
fuis& statim perlucida cognitio;

Arche laus quoq; comes cum eum inuenis&
in&teriori monte rogauit ut orar& pro
popul& craticae quae in laodicia erat admirabili
& xp̄o deditae uirgine; Patiebatur enim
pessimos stomachi & lateris dolores quos
ieiunio nimis uigiliisq; contraxerat;

Et erat penitus totus debilis corpore; O
antoniū. & diem quo oratio fuerat facta
notauit archelaus. rediit lccodiciam. inuenit
uirginem incolomem; percunctatus diem scin
tatis repperit. tempus mede le. cum adnotatio
ne congruere; Et omnes mirati sunt agnoscen
tes eo tempore. illum adno. fuisse doloribus liberatū
quo orans antoniū. pro ipse bonitatem saluatoris
inuocauerat.

Sepe & iam ad se uenientium turbarum ante
dies & menses. & causas pdixit & tempora;
Nam quosdam uidendi eum tantum desideriu.
alios inbecillitas. non nullos obsessos ad demonib;
corpora per trahebant; Nemo tamen unquam
uexationem aut detrimentum laboriosi itine
ris conquestus ē; Regrediebantur omnes
spirituali cibo pleni; At ille precipiebat non sue
laudi hanc admirationem ab eis adplicare de
bere. sed dñi qui sui no tionem hominib; pro ca
pitate mor ta li^{tatis} indul serit &;

nam autem tempore cum & iis & ad & teriora
monasterice & rogatus esset a fratribus; ut in nauis
quadam cum monachis proficiscentibus oraret. At
solus & omnibus odorem sensit terribilissimum; ad
ferebant cuncti piscium ^{In nauis} salso rum positorum
hunc esse peccatorem; At ille alterius rei fetore
se sentire adfirmabat. Adhuc illo loquente
adolescens quidam possessus ademone qui
procedens iuxta carinam se nauis absconderat
repente & clamauit; Quo statim per antoni
um. In nomine dñi nr̄i ih̄u xpi curato intel
lexere uniuersi diaboli illum fuisse peccatorem.

Alius quoque uir ad eum inter suos nobiles de
moniosus adducitur. tanto oppressus insania
ut non sciret se esse apud antonium. Hec
non & corporis sui superflua comederet;
Quam ob rem rogatus senex ab his qui eum ad
duxerant. ut pro eo dñm rogaret. in tantum
iuuenis miserie condoluit. ut tota nocte cum
eo per uigilans aduersum patientis insania

laborar&. Sed cum iam lucescer&. & o
ad alescens impetu in antonium facto
hementer eum impulisset & irasci coepit
qui adduxerant cur seni fecisset iniuriam
quibus antonius ait. Nolite alienam culpa
misero iuueni adscribere; Furor iste obseden
tis est. non obsessi; Idcirco autem in hanc
prorupit dolens hostis audaciam; Quia dicitur
ad aridam regionem ire eum iussit. Et
pulsus satanae indicium. iste aduersum me
im p&us fuit; Nulle post uerba mora &
ad alescens recepto sensu & gratias agens do.
& locum ubi esset agnouit. & tota anto
nium amplexans. de osculatus est affectu;
Innumerabilis & alie istiusmodi signa sunt.
que monachorum concordie sepe relatio
ne cognouimus. uerum non tantum his ad
hibendus est stupor. quia multo plus que se
cuntur conditionem nre fragilitatis excedunt;
Hora circiter nona cum ante cibum orare coepit

captum se sensit in spū & ab angelis in subli
mo ferri; Prohibentibus transitum aeris de
monib; coeperunt angeli contradicentes re
quirere quae esset causa retinendi nullis in an
tonio criminib;; Illis uero ab discordio natiui
tatis replicare peccata nitentib; calumniosa
angeli ora clauserunt; dicentes non debere
eos a natiuitate eius delicta narrare que iam
xpi essent bonitate sopita; Siqua autem sci
rent & eo tempore quo factus esset monachus
& dō se consecrasset licere proferri; accusabant
demonēs multa pro caciter mentientes & cū
de essent probamenta fallacib; liber antonio
conscensus aperitur; & statim rediens in sese
in eo loco in quo stare coeperat - hoc se rursus
uidē eē quod fuerat; Tunc uero oblitus esse
& illic hora noctem ⁱⁿ gemitu ac lamentatione
transiit. reputans secum humanorum hostiū
multitudinem & conluctationē tanti exercitus
& laboriosum per aerem iter ad celum; Et hoc

apostoli esse dictum quod ait; Aduersum
cipem potestatis huius aeris. quia sciens aer
potestates ob id semper ^{aduersum ne} temptare luctare con-
dere. ne nobis liber transitus esset & ad caelum; hor-
tabatur monens. Adsumite armadi ut possitis
resistere in die malae. ut nihil mali habens qd
de nobis dicere possit inimicus. confundatur;
Nos autem apostoli sermones recordemur dicentis;
Siue in corpore nescio siue extra corpus nescio
dñs scit. & paulus quidem usq; ad tertium caelum
raptus est. ibiq; auditis uerbis ineffabilibus des-
cendit; Antonius autem usq; ad aerem suble-
tus. post conluctationem liber apparuit;

Habebat & iam istiusmodi donum. sic ^{cumq;} uis. rei se-
dens in monte ignarus fuit & huius secum
inquirendam notionem. oranti ei ad dñm reuela-
batur; Et erat secundum quod scriptum est.
a d'no doctus;

Deniq; cum a fratrib; haberetur iste trac-
tatus. & ab eo sedule sciscitarentur quem

modum se post corporis sarcinam animae
erere. qui uero locus post & itum concederetur.
Proxima nocte uox de ^{super} nomeneius in
damitans ait; Antoni & surgens & i uide; Qui
egressus sciebat enim quibus respondere deberet.
& eleuatis ad celum oculis. uidit quendam longum
atq; terribilem caput ^{ad} nubes usq; tollentem.
uidit & iam pennatos quosdam se elucere cupien
tes. atq; illum & tentis manibus prohibere trans
gressum. equibus alios adprehensas elidebat cetera
alios frustra retinere nitens. dolebat super se ad
caelestia transuolare. & maximum gaudium mix
tum merore. uicta uictoresq; tribuebant; statimq;
uox ad eum facta est dicens; animaduerte quod uides;
Et tunc coepit in luminato corde intellegere animarum
esse consensum. & diabolum prohibentem;
qui & sibi retineret obnoxios. & in scorum quos deci
pere non poterat. cruciatur uolatu; His uisio
num incitatus & exemplis cotidie ad meliora cres
cebat. neq; uero id quod sibi fuerat reuelatum.

causa iactantiae fratrib; indicavit; Sed cum
iugiter di laudaret & auxilium interrogantib; con-
pellebatur edicere; N & spirita ^{lib. filius} . puram
xpō animic occultare quicquam nolebat. presertim
cum eius modi signorum relatio. & amorem ministrar & proposito & fructum laboris ostenderet;
Numquam ille. aut ita subita concitatus patientiam
rupit. aut humilitate erexit in gloriam; Nam omnes
clericos usq; ad ultimum gradum ante se orare conpel-
lens. episcopis quoq; atq; prbrs. quasi humilitatis disci-
pulus. ad benedicendū se caput submittebat; Dia-
nos uero qui ad eum utilitatis causa ueniebant. cum pro
adiutorio eorum eis presentib; disputaret & ad adorandū
dnm sibi pre ponebat. non erubescens & ipse discere;
Nam & interrogabat frequenter eos cum quib; erat;
& si aliquid ab eis necessarium audierat se fatebatur
adiutum; Habebat autem & in uultu magnam ^{di} gratia;
& admirabile a saluatore & iam hoc munus acceperat;
Siquis enim ignarus eius inter multitudinem monachoz
eum uidere desideraret. nullo indicante. ceteris pter

ad antonium curtebat. & anime puritatem ag-
noscebat in uultu & per speculum corporis gratiam scē-
mentis intuebatur; Nam semper hilarem faciem
gerens, liquido ostendebat se de caelestibus cogitare
sicut scriptura ait: Corde lætante uultus floret.
in merore constituto tristatur; Ita & iacob agnouit
laban socerum suum insidias sibi machinantem. dicens
ad filias eius; Non est facies patris ur̄i. sicut heri aut
nudius tertius; Sic samuel agnouit dauid; Letos
enim habebat oculos. & dentes sicut lac can-
didos; Similiter agnoscebatur antonius quia sem-
per eandem faciem inter prospera & aduersa te-
nens. nec secundis & tollebatur nec frangebatur ad-
uersis; Erat autem in fidei pietate mirabilis;
Numquam enim scismaticorum sempercut communio
antiquam eorum sciens prauitatem. atq; transgressio-
nem; Numquam manicheis aut aliis hereticis sal-
tim amicalice uerbae largitus ē. Nisi tantum ecc-
que possent ab iniquitate eos errore reuocare. de-
nuntians talium amittias atq; sermonis p̄dicationē eccliam

Sic & iam arrianos detestabatur: ut omnib; diceret & ne
eos quidem eē accedendum; Nam ^{ca} uenissent quidam cer
riomanite: reperta eorum post & examinationem in fide
lissima sēta: effugauit eos demonte dicens: multo
serpentib; deteriores horum esse sermones; Men
tibus; autem arrianis aliquando antonium: ita ut
reuertere admiratus eorū audaciam & iusti doloris
ira commotus: rogatusq; ab ep̄is atq; uniuersis fratrib;
alexandriam descendit: Ibiq; arriomanitas sermo
ne publico condempnauit; ultimam hanc eē here
simi: & precursorem antixpi adfirmans; Predicabat
q; in populis filium dī non facturam non & nullis &
stantib; sed proprium: & unius cum patre substantiæ.
ne creatura potius aut adoptio aut appellatione uide
retur; Impium eē dicens ut mente concipere. Erat.
quændo non erat. cum uerbum dī qui est semper:
patri sit coæternus. quia & eo est natus patre qui sem
per est; Unde aiebat; cum arrianis sit uobis nullæ
coniunctio; Que enim soti & as luci ad tenebras;
uos fideliter credentes xp̄iani estis. illi uerbū.

lium qui & patre dō ē. creaturam docentes.
nullo interuallo cogentibus sepe rantur. qui serui er-
creatore potius quam creatori. qui est ^{dr} benedictus
in seculū; Ipsamihī credite irascuntur elementa &
omnes contra arrianum furorem secundum apostoly
dictum. congemescit creatura. quod sibi dñm suum
per ^{quē} omnice. & in quo omnice facta sunt uideat adgregari;
hæc tanti uiri predicatio & primi non potest. quantum
ad fidem populas roborauerit; Læbatur quippe.
& hostilem xpō. & inimicam heresim. anathemati
zari ab & lesie columnice; Nulla tunc ab & as. nul-
lus sexus domi remansit; Taceo de xpianis. paga-
ni. & ipsi idolorum sacerdotes. ad dominicam ^{ouile} conuo-
lebant dicentes; Precamur. ut hominem dī uidea-
mus. quia hoc apud uniuersos. erat nomen antonio;
Ambiebant quoque. saltim fimbriam uestis eius
attingere. multum sibi & tactum prodesse creden-
tes; quot tunc diabolica obsidione. & acris in-
firmitatib; liberati. quot simulacris erepti sunt
spolice. quanti ab errore gentilium retracti nro

iuuētū sunt gregi. Tanti certe. ut paucorum
dierum & idolorum superstitione conuersio or-
nem per annum credentium uinceret turbam;
Preterea cum inruentem multitudinem. comi-
tes repellerent. aestimantes tedio illi conuentu
populi fore. ipse tranquillo animo dicebat;
Numquid hic casus demonum maior est turbis.
Numquid obsequentium multitudo. conluctatorum
in monte: ^{nrōrū} ceteruis est numerosior;

Accidit & icem. ut cum eum redeuntem circa portā
prosequeremur. At ergo quaedam mulier cla-
mitaret dicens; Experte homodi. filice mea
atrocissimo uexatur demonio; & p̄t̄te obsecro
& p̄t̄te. ne & ego currens inteream; hoc audito.
admirabilis sen & a nobis admonitus. uolens tamen
& ipse paulūlum substitit; Cumq; adpropinquan-
te muliere. puellae icceret & plosa. orauit taci-
tus ih̄m. & ad nominationem eius. stetit sp̄ri-
tus impurus egressus est; Puellae in colomis.
populus in laudibus dī. mater in gaudio fuit;

simus & prudentissimus erat ;

autem libere accipitur quia ad desideratam soli-
tudinem repedabat ; Erat autem ualde sapiens .

& hoc in se mirabile habebat quia cum litteras non
didicisset & immobilis homo & mansuetus erat ;

Aliquando & enim philosophi duogentales uenerunt
cipere ad eum putantes antonium se posse temptare ; Erat uero
in & teriore monte ; Quos cum uidisset & paganos intel-
lexit & uultu & procedens ad eos per inter pretem ita cepit ;
Quare tam longe ad stultum hominem sapientes se ue-
nire aduerunt ; Illis dicentibus non esse illum stul-
tum sed & nimium sapientem uigilanter respon-
dit ; Si ad stultum uenistis superfluus labor uer-
e ; Si autem putatis me sapientem esse & sapientie bo-
num est imitamini que probatis quia bonum conue-
nit imitari ; Si ego ad uos uenissem uos imitarem ;
Sed quia uos ad me quasi ad sapientem uenistis estote
sicut ego sum christiani ; Abscesserunt philosophi
utrumque mirantes & acumen ingenii & demonum
& pulsi o n e s ;

Alios quoque similiter mandis sapientes qui eum iniri

dere cupiebant quia litteras ignorabat. talis dispo-
sitione conligauit dicens; Respondite mihi quid pro-
est sensus an littere; Et quid cuius & ordium est sen-
sus & litteris an littere oriuntur & sensu; Illis adse-
rentibus; quia sensus est & auctor atq; inuentor litterarū.
ait; Igitur cui sensus in colomis est. hic litteras non
requirit; Quis presentium post hanc collectionem
non & clamauerit. cum obfū puerint & ipsi qui uic-
tis sunt. tantam in imperto. litterarum sagacitatem maxime
admirantes; Neque enim ut in solitudine & montibus;
uersatus. atq; omnem ibidem & igens uitam. agrestis
& rigidus erat. sed iocundus atq; affabilis. sermonem
secundum apostoli preceptum. diuino conditum sa-
le proferebat. ita ut & in uicia careret. & amore
omnium potiretur;

Inter hęc quasi parum eēt bis gentilitatem fuisse supe-
ratam. & tertio uenerunt uiri omni seculorum impru-
dentiae nube cecati. atq; uniuersis philosophię ar-
tibus suorum ^{so} aestimatione doctissimi; hi cum
rationē ab eo & igerent. fidei quam in xpo habemus.

intererentur arguta sophismatum interrogatione.
Ad diuine cruce cum in ludere. in silentium paululu
uoce compressa. primum eorum miseratus error est.
Deinde per interpretem quicquid uerba diligentissime.
in grecum solebat & primere sermonem. ita & cor susē
dicens; Quid pulchrius ē quid ue honestius. crucem
colere. an adulteriu[&] parricidium. ut incestum his
signare quos colitis. ^{de} Cum in altero contemptus mor
tis. in sine uirtutum sit. in altero turpis religio sit.
obscenitatis magistra; Quid melius ē dicere. quod di
uerbum manens ut erat. ob salutem nrām humanum
corpus adsumpsit. ut a ^{solu} & aeternitate immortalitatis
nos ueheret ad celum. participesq; nature celestis effi
ceret. an ut ipsi adseruitis. diuine mentis haustum ad
terrena ueneranda summittere. & peccatum atq;
serpentum formis. caeleste nomen includere; Quo
ore. xpianorum credulitatem audet irridere.
dicentium xpm filium di. sine sui detrimento. & coe
pisse ee quod non erat. & mansisse ^o quod fuerat.
Cum ipsi aniam de caelestibus. de tra hentes.

52
N on tantum hominum sed & pecudum soleatis sepeliri
corporibus; Xpiana credulitas pro salute mundi dñi
suum uenisse testatur. uos uero innatam animam predi-
cantes. utro citroq; transferatis; Xpiana fides que omni
potentiam dñi clementiamq; ueneratur. consequenter
in carnationem dicit dō fuisse possibilem. Ita tamen.
ut non euacua uerit dignatio dignitatem; Vos qui
animam & splendidissimodī fontem manantē. turpiter
decidisse iactatis. qui mutabilem & conuertibilem eam.
post sui diminutionē audeatis adferere. iam illc̄ quoque
naturam domini ^{cam} seculorum per animę contumelias
impia lingua temeratis; Imago enim quę secundum
uos. naturalem similitudinem sui reū & auctoris.
Cui unā ē & quod defluit eademq; substantia humilitatis.
proprias iniurias consequenter ad suā originem
remittit; Igitur animaduertite contumelias ani-
marum ad patrem. ut appellatis earum per urām
blasphemiam redundare; Crux xpi dñi nri nobis in-
geritur. rogo que hīc est religionis obscenitas;
Nonne potius est crucem aut alicuius generis morte.

post uagos incertosq; discursus.

iniquis hominib; in latam patienter sustinere. quam
indis. plangere. post osirim. uagos incertosq; discursus.
Pudeat queso uos insidicorum tifonis. pudeat saturni
fuge. & deuoracionis crudelissime liberorum. erubescite
parricidium iouis. & incestum. erubescite raptum eius.
& contum mulierum atq; puerorum; Ille sicut ur̄i fingunt
deplendū potae inmanissime libidinis furore. mollescedit in
amorem uagitus. ille indiane fluxit sinus. ipse amatur
& pretium. ille modulctus ales. le deos p̄xiuit ample
xus. ille in proprium se uiens sexum. regium puerum
ministris auib; polluit; Haec uos creditis. haec coli
tis. haec sunt ur̄orum ornamenta templorum; Equo
deprecor pro ur̄a salute. nr̄a dicta pensate iudicio;
Cuncta ad nihil libris credenda sunt xp̄ianis. si nihil
nec crucis quoq; cui detrahitis nomen agnosctis; si uni
uersa credendae sunt. Cur cum isdem libris crucis resur
rectio copul&ur. passionem diuinam stolido lacera
tis eloquio. & non statim iungtis. Caecorum uisum.
surdorum auditum. claudorum cursum. Lepre
emundationem. seruiens ambulanti dō suo mare.

demonum fugas. & resurrectionem mortuorum
& defunctorum ab inferis reditus; Haec omnia
scripturis quas interpellastis inserta sunt. & in
uoluminibus continentur. praconice maiestatis &
mortis; Quae in obrem. odio quo imbuti estis abiectio.
inueniatis ilico. & deum uerum esse Iesum. & salutis humanae
gratia. fragilem adsumpsisse naturam; Vram
tamen nobis. si non pudeat. narrate religionem; sed
quas error infelix poterit referre culturas. De tanta
rerum fertate. atque uecordia. nisi forte ut audio. fabulo
sas adseritis deorum uisum obscenitates. & crudeli
tates. & mortis allegoricis uelaminibus; libere raptum
terram. semiclodum uulcanum. & debilem ignem.
iunonem aerem. apollinem solem. dianam. ^{luna} neptunum
maria. & libidinum principem iouem. etherem
interpretantes; Ne post hanc excusationis proce
citatem deum. sed creaturas contempto creatore suscipi
tis; Quod si pulchritudo uos elementorum ad suam
traxit uenerationem. modum fas erat custodire. & oport
tebat mirari tantum. ne colere. ne facture ue

creatoris esset & iniuria; Nam istius modi quā
os sequi in irratione preposita & architecti honor
migrabit ad domum & medici ad remedia scientia
conferitur omnium quoque artificum merita ut lau
des ad operationem transferentur; Quid ad hæc dicimus
ut agnoscamus que sit crucis ridicule uobis ignominio
sa confessio; Hæc disputatione conuertentibus inter se
philosophos oculos simulque mutantibus subridens anto
nius rursus per interpretationem ait; Elementa quidem
ut memoravi & ipso conspectu suam comprobant seruitutem;
Sed quomodo uos observatione dialectica necessaria ut putatis
quæque colligitis hoc quoque artificio & iam non inram re
ligionem compellit ad firmare; Respondete mihi
cognitiōis quemadmodum manifestus ad probetur
per conlationem uerborum an per operationem fidei
& quid antiquius est operatio fidei an disputatione per
argumentum procedens; Illis respondentibus firmo
rem sermonibus operationem esse & hanc liquidam de
deō cognitionem; Bene eos & ipse dixisse consensus quia
operationem que ex fide descendat animi generat & affectus;

Dialecticam uero, & artificio componentum sumpsisse possi-
nis & cordium; Cum ergo ait operationem fidei animo si-
quis habuerit, superflue^{erit} uerborum compositio, per quam con-
ceptam sensu nro credulitatem tempta te se uellere, & tam
sepe nras, & explicare intellegentias non ual&is; Ita solidiora sunt
mentis opera quam sophismatum fraud&menta conclusio;
nos xpiani mysterium uitae nre non insipientiae mundi habe-
mus repositum, sed in uirtute fidei, qua nobis a do actributa
per xpm est; Hanc orationis mee ueritatem rerum cotidie
quaeruntur ordo commendat, nobis imperitis, & litterarum
urarum ignaris addi cognitionem eius solum uerba sufficiunt;
Eccen nos tot gentilitatis gregibus abstracti in uniuersum orbe
cotidie propagamur; Vro uero post aduentum dni,
nodose sophismatum defecere uersutiae; Eccen nos simplice
xpi fidem docentes, idolatriam debellauimus, & per predi-
cationem ignominiose crucis aurata templa ceciderunt;
Uos si potestis ostendite quos cont&xtione uerborum gentili-
tatem xpo preponere suaseritis; per omnes iam terras
uerus filius xps agnitus, nihil eloquentia sophistarum,
nihil disputatio philosophie, multitudini potest obesse cre-

lentaum, crucifixum nominamus. Et uniuersi demones quos uos
ad eos colitis regunt atq; & obsessis corporib; ad primum domi
nicæ crucis signum fugantur. ubi sunt illecefabulosæ oraculæ.
ubi aegyptiorum incantationes quo proficere magorum carmina
certè tunc uelicta sunt omnia. cum desuæ cruce mundo xps
intonuit; Nihilominus ^{uof} p̄termissis debilitatorum caeteruis
gloriosam ih̄m mortem inridere conamini; Illud autē quale
ē quod nunquam infestatione regali concussa gentilitas.
Immo seculo cara & hominum presidis fulta iam corruit.
Fani xpi quo plus premimur. eo magis adsurgimus & flo
remus; Vra simulacra ornatis quondam septa parib; & bus
a&ustate conlapsa sunt; Xpi uero doctrina que uo^t stultitia
uidetur & ludus. lic & tyrannica persequentium principū
temptamentaper tulerit. lic & uariis sit incursata terrorib;
Nullo terrarum orbe concluditur. Nullo gentium barbaroz
sine prohibetur; Quando enim diuinæ scientiæ tantus
splendor inluxit. quando tot simul in se conuenere uirtutes.
Continentiæ in matrimonio uirginitas in. eclesiæ flore.
martyrium pro dno suo gloriosa constantiæ quorum omniu
crux xpi p r i n c i p i u m e s t .

Cum interim uos inter tantos uirtutum choros. syllogis
r&ia tenditis & rerum lucem tenebro^{sis} conamini argum
tationib; obuoluere; Ecce nos ut dixit doctor nr̄ non in
gentili persuasione. sed infide apertissime suademus. quib;
uerborum ad firmationem preuenire consuevit;

Ad sunt quippe patientes ademonib; uexati quos cum in me
dium produxiss& uerba rep&uit dicens; nunc uos colliga
tionib; uris & quo uultis malefico carmine deos uros
quos putatis expellite; Si aut̄ non potestis. uictos ^{sub} ^{tra} ~~manus.~~
ad xpi tropaea confugite. & statim cruci fixi er̄ delitate
maiestatis potentia prosequetur; Dixit. & inuocato
nomine ihu cum ut tale signum in sacro numero trinitatis
pressiss& in frontib; unacum expulsis demonib; uana p̄sen
tum philosophor̄ confutatae sapientiae est; Expauerunt
enim stupentes hominē. cui post tantum ingenium afflu
er& signorum diuina largitio; At ille uniuersa xpo qui
curarat adscribens. ususe affatu reciproco. & ait. Nolite
me putare his sanitate dedisse; Xpi per seruos suos facit
ista miracula credite & uos uidebitis. quia de uotado fides.
non eloquentiae uanus tumor. talia signa mereatur 3

on fugite ad crucifixi legem nosq; eius imitamini famulos
& scientia fide contenti nulli deinceps secularis impru-
dentiae argumenta queritis; Hactenus antonio dicente
miro philosophi stupore perculsi & cum honorifico salutatu
ab eo recedentes multum eius sibi fatebantur profuisse
consp&ctum; Hoc in ^{uirum} ^{mira} ^{abile} est ut hominem ⁱⁿ ^{scire}
in mundi limite conditum & ^f a uor principum & omnis
celebrar & aulce regalit; Nam & constantinus augustus
& eius liberi constentis atq; constantius talice cognoscetes
crebro ad eum quasi ad patrem missis litteris obsecrabant
ut reciprocis eos scriptis & hilarar&; At ille eius modi manens ^{qualis}
& antequam littere ad eum uenirent fuerat n& salutatione
principum mouebatur; & tamquam non acceptis litteris con-
uocans monachos aiebat; Reges seculi epistolas ad nos miser-
que hic xpianis a ^d hibenda mi ratioe. lic& enim diuersa sit
dignitas at tamen eadem nascendi moriendi que conditioe;
Ille sunt ueneratione omni percolenda ille toto animi affectu
retinend& quod d& hominib; legem scripsert quod per filiu
suum propris aedlesias di tauert eloquus; quae monachis est
ratio cum epistolis regum; cur accipiam litteras quib; consu&ce

nesciam reddere salutationes obsequice. Igitur rogatus
ab uniuersis fratribus ut christianos reges suis litteris refrigeraret
nescilicet per silentium eius & asperarentur ad susceptas
epistolicas conuenientia rescripsit; Laudauit primum
quod christum colerent deinde salutaria persuasit. ne magna pu
tarent regiam potestatem. ne presentis carnis imperio tumen
tes & se homines esse nescirent. & iudicandos a christo se obliuiscerentur.
Ad postremum clementiae circa subiectos & iustitiae;
Curam quoque in opuma^d monuit. atque unum semper eternum
esse regem omnium seculorum. ihesum christum epistolis testatus est;
His principes susceptis uehementissimel & abantur;
Sca quoque apud cunctos antoni flagrabat opinio. Itaut
& eius se filios cuperent nominari; Magna & enim cum
ad uenientibus affabilitas omnium in se studia conuerterat;
Postquam ergo gentiles confutati reges a^d moniti fratres ab eos
consolatione releuati. ad interiorum montem & ad rigorem
solitum regressus est. Ibi quoque sepe cum introeuntibus de
ambulans ac residens. stupebat sicut in dante scriptum
est. & inter idcirco orarum spatium consequentibus responde
bat. ut intellegeretur aliquibus reuelationis suae secreta;

¶ In monte positus ea que in egypto longe gerebantur
prouident se p̄ serapioni ibi constituto narrauit; Lamen-
tabilis sequitur uisio. & omni lacrimarum fonte plangenda;
Cum enim fr̄ib; circa ^{se} sedentib; operaretur. intentu
fixit oculos in celum gemens atq; suspirans; & post ali-
quantum spatium reuelationis concepte. nimio dolore
contremuit. & statim fixis genib; ante ^ultimū di prouo-
lu^{tus} orauit. ut clementia sua futurum auerteret & scelus;
Succedunt orationi lacrimę. metus ingens inuadit presen-
tes obsecrant ut tantę calamitatis & p̄ponerēt uisionem;
singultus occupat uocem lingua fl̄ib; prepeditur. & in
medio conatus sermone gemitu interrumpitur. uix tamen.
cum uociferatione luctuosa ait; melius ^{erat} filioli inmi nens
piaculum ei tamorte lucrari. sic incipiens rursus la-
crimis uincitur. & inter aegras suspirice. tandē p̄ & tori
cōmmo dōns uocem magnum inquit quoddam. & uni-
uersis seculis inauditum inmi nens & nefas; magno fides
catholica turbine subuertitur. & homines iumentis
similes. xpi sc̄a diripiunt; Uidi enim altare dñi.
mulorum circum datum multitudinē qui crebris

caltium ictibus omnia dissipabant; Haec & causa gemitur
quos audistis; & facta est uox dñi dicens; abominabitur altare
meum; nō & mora uisionem sequitur effectus; nam post annos
duos. seu ariariorum erupit insania; Tunc aeclesiarum
rapinae. tunc diuinorum temeratio uasorum; Tunc pol
lutis hæreticorum manibus sacra polluta sunt ministeria;
Tunc paganorum opificum presidio xpm̄ aduersū. compa
rata cum adsumptione palmarum. quod idolocotriae apud
alexandriam insigne est. ad ecclesiam pergere conpelleban
tur. ut ariariorum populo crederetur; Pro scelus. ortu
animus replicare quae gesta sunt. uirginum matronarūq;
ereptus pudor. sanguis ouium xpi in xpi templo effusus.
ueneranda respersit altaria. Baptisterium pro uoluptate
gentilium pollutum est; Nihil defuit uisioni ueritatem
monstrauit effectus. quod calcitrantium mulorum indisci
plinatio. ariariorum esset impietas; Sed istam tristitia.
consequenti reuelationis prosperitate solatus est & ait;
Nolite filioli. merori uos penitus dēdere; ut enim iratus est
dñs. sic rursus miserebitur & suam cito aeclesiae recupe
rabit. ornatum eosq; qui persecutionibus fide dñi seruaues.

olito uidebitis fulgore lucentes; reuertentur ad foueas suas
serpentes. & religio longius propagabitur; Tantum uidete. ne
fidei ure sinceritas. arriana labe sordescat; Non apostolorum.
sed demonum & patris eorum diaboli ista doctrinae. Ob id
per insipientia iumentis similis p̄corum eorum expressas e
am mus. huc usq; antonius; Sed minime nos conuenit dis
fidere tan grande miraculum. per hominem potuisse
portendi; saluatoris enim promissio est ista dicentis;

Si habueritis fide sicut granum sinapis. dicetis huic monti
transfer & transferetur. & nihil impossibile erit uobis;

Et iterum; Amen dico uobis. omne qd p̄ieritis patrem in
nomine meo. dabit ^{uob} & accipietis; Ipse enim suis discipulis.
& uniuerso credentium gregi. nunc subiectione demonum.
nunc uaricrum infirmitatum pollicens curationem
aiebat; gratis accepistis. gratis date; Numquid sue uir
tutis imperio curabat antonius; Numquid sue possibili
tatis arbitrabatur eo. quod fecerat orationib; non p̄ceptis;
demones morbiq; cesserunt. Et ad xp̄i dñi nri nominatione.
semp uniuersa perfecta; Nemo sapientu. sanitate a ^d miratio
ne adseris ^{bat} antonio. sed dno ihu. qui solita erga creaturas suas

exhibens benivolentiam. nunc quoque per electum fami-
suum indulgenter exercuit; antonius tantum orabat
vitae eius merita cuncta domini largiebatur; Sepe autem
& contra uoluntate. ad & teriorem monte a fratribus perducebatur.
Et cum iudices qui ad interius monasterium propter asperitatem
itineris & obsequentium multitudinem & horridam solitu-
dinem ire non poterant precari querebantur ut eius frue-
rentur aspectibus; nec impetrare possent qui molestissime
ferabat uexationem discursuum ipsos catenatos quos ^{aut} noxie-
tas aut uigor publicus constrinxerat ad eum distinabant;
scientes tales ab antonio non posse contempni; quorum fleibus
superatus pertrahebatur ad & teriorem montem agnoscens
lechores suum utilem miseris fore suadebatque iudicibus
qui eum inuitauerant ut in sententia proferenda & odio
& gratiae diuinitatem anteponerent nec ignorare eos debere
quod scriptum est; Quocumque iudicio iudicaueritis in eo iudi-
cabitur de uobis; Et tamen inter medios sermones care sibi
solitudinis recordabatur; **P**ost coactam itaque presentiam
quam ducis ~~per~~ & quod uerius miserorum flexus & tor-
serat post salutem monita post reorum commendatione.

in rediſſe feſtmanter

rumdam uero & abſolutionem poſtulanti duci. ut paulo
ſuis eidem ſuam preſentiam indulget & ait Non poſſe
ſed utius ibidem morari; gratius uſus exemplo. quod ſicut piſces
abaqua & tracti. mox in arenam terra morentur. Ita & mo
nachoſ cum ſecularibus; retardantes. humanis ſtictum reſolui
can fabulationibus; ob id ergo inquit conuenit ut ſicut piſces
abaqua exire non poſſunt. ſic monachi a monaſ. Ne tardantibus; nobis.
aliqua propoſiti ſuccedat obliuio. ^{itaq;} pro tanta hominis ſapientia
dux miratus. iuſtam de eo tulit ueramq; ſententiam dicens
uerum eſt diſcipulum. non & in ruſtico homine po
tuiſſe tantam aliquando eſſe ſapientiam niſi diuino amore
regere tur; **P**reterea cum balatius. qui ſub neſtorio
prefecto alexandrie dux aegypti fuit. homo arriance
iniquitatis ſtudioſiſſimus fautor. Ita xpi & eſiam per
ſequeretur. ut animo ueſano uirgines & monachos quos enu
datos uerberaret. In publico ad eum antonius litteras
miſit. quarum iſta ſententia eſt; Video iram diuinentem
ſuper te. deſine perſequi xpianos. ne te ira occupet & que
proximum iam tibi minatur interitum; Legit in felix
epiſtolam & irriſit atq; in eam & creans proiicit in terram;

N

X

portitoris quoque multis adficiens iniuriis. Antonio tali
renuntiare precepit; quod cura tibi tantopere monda
est. Etiam ad te metuigoris transili & disciplina; Sed co
fesam ⁿⁱ imitatore[m] oppressit supplicium. & postquinque
dies of effrenatum. uti diuina conpescant; Egre ditur
enim ad primam mansionem alexandrie. quae appellatur
cereu; cum supradicto aegypti prefecto nestorio. uehe
bantur equis. quos inter omnes balctius cuius erant
mansuetissimas nutrebat; Cum igitur pariter solito
sibi in & equi adludarent. mitior quo nestorius uehe
batur. morsu repentino balctium decussit in terram.
ac sic in eum in hincens. femora eius. ^{crudelit} lacerauit. atque cor ^{rosit}
ut statim relictus ad ciuitatem. post tertium diem more re
tur. Vniuersi que agnoscerent. minarum ab antonio
predictarum effectum. quam totius consecutum;
Digno persecutoris fine completo. ceteros ad se uenientes
mira cum modestie. admonebat. ut oblita seculi digni
tate. remotioris uite beatitudinem a se peterent; Siqui
autem maiore potestate premebantur. nec poterant
operari iustitiam. ita eos obnixo defendebat. ut ipse

illis pati uideretur in iuriam; multis utilis fuit. ^{Ha} preclara
confortatio. multi magnis diuitiis & alteriore gradu
militiae derelicto. eius herere curricula; & ut in finit
breui sermone comprehendam. bonum aegypto medicum
xps indulserat; Quis non tristitiam apud antonium
mutauit in gaudium. quis non iram uertit in pacem. quis
orbitatis luctum. cedeius non temperauit aspectum;
Quis non merore paupertatis quo premebatur ab idolo.
statum & diuitum dispoxit opulentias. & in succulatus
est paupertate; Quis post lassitudinem monachos.
non eius uegetatu hostis est. Quis adolescens aetatis
succensus cordibus; non & eius a^d monitu pudicitiae
anator fuit; Quis uexatus a diabolo sine medela
rediit. Quis inimici cogitationibus; distractus. non
caecae tempestate sopita. sereno regressus est animo.
sciebat enim. quo quisq; laborare & in commodo. & & uite
meritis. discretionem spirituum agnoscentia dibeat
uerborum proueterant uulnera sanitatem; unde ef
fectum est. ut post eius doctrinam. omnes diaboli
panderentur insidiae; Multe quoque ad eius.

conspēctum
thelcemorece
confederunt;
ad eum confluebant.
& cōs. bellico sissi
conspicere gestiebant;
se conquestus est.
cundum laboris comertum fuit; Fatigatio enim
tenere semolumentum uaticii reportabat sicut rei proba
uit effectus; Nam post resolutionem eius quasi communi
uulnere orbitatis excessum proprium singuli luxerunt
parentem; qui autem finis eius uite fuerit dignum est
& me commemorare & uos cum desideratis audire; quia
hoc meo imitabile cunctis fuit. iuxta consuetudinem
ad uisitandum fratres qui in & teriore monte erant
uenit ibiq; ad uincā prouidentia de sua morte condi. cens.
ita & orsus est; **U**ltimam filioli patris audite senten
tiam; non enim arbitror quod in hoc seculo iterum nos
uisursumus; cogit conditionature. ut post centenarium
numerum. quem annis quinque supergredior iam resoluer;

alocutus audientium pectora contristauit. gemitus
eque dicte merentice consecuta sunt; amplexabantur
uniuersi quasi iam de seculo recessurum; At ille tam
quam aliena deserens ad propriam patriam proficiscere iur
magna cum letitiae precipiebat. desideria instituta non de
bere subripere. sed tamquam cotidie morituri ut ante
predixerat a sordidis cogitationibus animam custodire.
& omnem emulationem ad quoque conuertere; melania nos
uero schismaticos nunc prope quidem accedere; scitis enim
aiebat eorum antiquam peruersitatem; neque cum arrianis
incommuni^{one} iungamini quia impietatis eorum iam omnibus
manifestata est; His etiam illud addebat. nullum debere
christianum cum seculi uiderit potestates pro arrianorum
& melitacorum pugnare nequitia. christi terram disce
dere ueritate mortalium. Illa enim defensionem nunc diu
fallacem permanere posse fantosiam. Qua propter aiebat;
Custodienda est pia fides in christo & patrum religiosa tra
ditio quam scripturarum lectione & crebro me paruitatis
didicistis ammonitu; Finito sermone fratres eum
uehementissime retardabant. glorioso patris cupientes

termino decorari; sed multas ob causas quas & silentio demon-
strabat. Praecipue tamen ob. presump^tta aegypti consuetu-
dine^{di} contraxit; Mos & enim aegyptius est nobilium & pre-
torum martyrum corpora linteamine quidem obvolueri
& studium funeri solum non negare; Terra uero non absconde-
re. sed super lectulos domi positare seruare; hunc honorem
quiescentibus; reddi. in ueterate consuetudinis uanitas tradidit;
De hoc antonius sepe episcopus deprecatus est. ut populos a ecclesiastica
contestatione corrigerent. & laicos uiros ac mulieres. rigi-
dus ipse conuenit dicens; Nihil legitimum hoc est. nec do-
placitum quippe cum patriarcharum & prophetarum se-
pulchra. quae ad nos usque perdurant. hinc facta conuincerent;
dominici quoque corporis exemplum oportere in ueri
iubebat. quod in sepulchro positum. lapide usque. ad resur-
rectionis diem tertium clausum fuerit; atque his modis.
ritum circa defunctos aegypti & iam si scia^{essent} corpore.
coarguebat dicens; Quid maius aut sanctius corpore potest
esse dominico. quod iuxta consuetudinem ceterarum^{gentium} homo
conditum est; haec iuste persuasio. multorum insitum e-
uellit errorem. & repositas in terram cadaueribus. domino

...tate probono magisterio retulerunt; Meuens igitur con-
...tudinem supradictam necodem & iam circaseleberent
...ore celeriter ualedicens monachis qui confluxerant
adamicum uirtutis habitaculum repedauit;

Post menses autem paucos cum mediocriter incommodum
senilice membra turbosset & uocatis ad se duob; fratribus.
quos ibidem ante quindecim annos modico interuallo se-
iunctos instruerat. quiq; iam seniceperant ministrare ait.

Ego quidem filioli secundum eloquia scripturarum patrum
gradior uice; lam enim medicus inuitat. iam cupio uidere
celestic; Sed uos uisceramea ^danimo moneo. ne tantum
poris lecborem repente perdat; Hodie uos religiosum
studium arripuisse arbitramini. & coepte uoluntatis for-
titudosuccrescat; uccrias demonum nostis insidicet;

Uidistis et eorum impetuosos feroces & uires effeminatas;
Ihm̄ suspirate. credulitatem nominis eius aris figite
mentibus. & acerte fide. uniuersi demones fugabuntur;

Mementote & iam ^danimo monitionu mearu. incerte con-
ditionis uita cottidie ancipitem retractate & caeles-
te uobis premium sine cunctamine tribuetur;

Schismaticorum quoque & hereticorum uenena uitae
circa eos odium sectamini. xpi sunt inimici; scitis ipsi
nullus mihi in episcopatus quidem sermo a meis aliquando
fuerit. propter prauam eorum uoluntatem & pertinax
contra xpi bellum; In hoc autem magis forte solliciti
ut dñi pcepta seruetis. ut post mortem uiam sci quis; quasi
amicos & nos in aeterna uos recipiant tabernacula;
Haec cogitate. haec sapite. haec retentite. & si qua mei uobis cu
ra si qua patris memorice est. si mihi uicarium representatis
affectum. nullus ad aegyptum me asperat reliquias. ne u
no corpus honore seruetur. ne contumeliatum ut nostis a me
ritus. & iam circa me seruentur obsequia; huius & enim rei
gratiae maxime huc sum regressus; Uos igitur humo tegite.
uos patris operite corpus culum. & illud quoque semis uestri
custodite mandatum. ut nemo propter ueram dilectionem.
locum tumuli nouerit; confido in dño. quia necessario re
surrectionis tempore. hoc corpus culum resiliet & incorruptum;
Vestimentorum autem meorum sit ista diuisio. melotem
& pallium tritum cui super iaceo. at hanc a sio epodate.
quod mihi nouum ipse detulerat. serapione p falium accipiat.

et uos cilici nō habetote uestimentum. & ualete uiscera
vra; Antonius enim migrat. & iam non erit in presenti seculo
uicium; Verba finierat. & oscula amb; se discipulis; & tendit
paululum pedes. morte m. & us aspexit. Ita ut & hilceritate
uultus eius. scōrum angelorum. qui ad perferendam animā
eius disscenderant. presentia noscitur;

Hos intuens. tamquam amicos uideret & animam & halceat.
& cōdit uisē patrib; secundum ordinem scripturarum. ser
uauerunt mandata discipuli. In uolutum corpus. ut p̄
ceperat humo operientes. & nemo interim usq; adhunc
diem pretereos. ubi sit conditum nouit; Legatarius autē
antonī benedicti. qui ritum pallium cum melote impe
rio eius meruerat accipere. antonium in antoni' muneribus
amplēctitur. & tamquam magna hereditate ditatus.
letanter per uestimentum. recordatur imaginē scītatis;

Hic antonio uitae terminus fuit. iste principice merito
rum; q; licet paruoore ut p̄ dixi sermone. narrauerim.
tamen & his potestis aduertere. qualiter homodū apue
ritia ad senēctā usq; peruenit. quod onāri semper dubi
tatione calcata. nō & languori nō & longe quicquam a&at.

aliquando consenserit; magis autem aequalitatem prop-
tinent. nec uestimentum mutauit. nec pedes lauit. ne-
c tauris molliorem; Oculorum quoque aciem. & numeru-
entiam. licet paululum obaetatem uiderentur adstru-
t. & non pedum incessum totius & iam corporis firmitatem
ita contra iura naturae. meritorum gratiae custodiuit. ut lauto-
corporumque balneis atque ditius confoventur. hilccrior eius
caro uideretur; Hoc & iam fr̄. quod per omnes prouin-
tices amore eius fama; uoluit. quem nec librorum dis-
seminatorum oratio luculenta. nec mundanae sapientiae
disputatio. nec nobilitas generis. nec opum infinita con-
gestio commendauit. cui omnium ore eadem scribendum.
Nisi xpo. cuius hoc donum est. quidem uotos eius animos. erga
suam prouidentis maiestatem. hominem alio pene orbe celatum.
& inter tantas positum solidines. affricae. hispanie. gallie.
italie. yllirico. ipsi & iam quae urbium caput Te romae. ut
in discordio promissa demonstrauit;

Creatoris est ista benignitas. quae famulos suos licet
nolentes nobilitate consueuit. ut uirtus possibilis. nec ex-
tra humanam e-necturam. scorum doceatur exemplis.

beate uite imitationem & fructu laboris optimus
iq; impellatur; Hanc itaq; librum fr̄ib magnopere
re curate ut agnita fidei uita sublimium monde
sciant quod saluator nr̄ ih̄s xp̄s gl̄oficantes se glori
cat & seruientib; sibi m̄ & non tantum regna caelorum
sed & iam hic in ipsis montium secretis latere cupie; ab
fame tribuit Nobilitatem scilicet ut & ipsi fruatur
laude meritorum & ceteri eorum prouocent̄
& exemplis; Si aut̄ necessarium fuerit & gentib; legite
ut ut sic agnoscant. qui ad nr̄ ih̄s xp̄s nr̄ non solum d̄
d̄ di filius sed & iam his quicum sollicitate colunt &
meum fideliter credunt hanc dedit potestatem
ut demones quos illi deos esse arbitrantur concul
cent atq; eiciant. deceptores scilicet hominum
& totius corruptionis arti fices; **EXPLICIT**
UITA BEATI ANTONII MONACHI DO GRA
TIAS AMEN ::: quicumque re imitare auctorem
sicut in scriptore sic habeas d̄m a quo rem;

abf f s
hunc

Handwritten text, possibly a date or reference number, located in the upper left corner.

Handwritten text in the upper right corner, including the number "64".

Handwritten text, possibly initials or a short phrase, located on the right side of the page.

Handwritten text, possibly a name or title, located in the lower middle section of the page.

Handwritten number "64" located at the bottom center of the page.

restaur. v. Heiland u. Krauch 1972
Fragmente liegen bei.

Fragmente
Aug CCXI

Handwritten text on the right edge of the book cover, likely bleed-through from the reverse side. The text is written in a cursive script and is partially obscured by the binding structure and wear.

